

Bemutakoznak
a Déli és a Nyugati (Dunántúli)
Egyházkerület felügyelőjelöltjei

▶ 8. oldal

„Barátom, aki nem zenei tagozatú osztályba járt, mesélte: mindig irigykedve hallgatta, hogy hazafelé menet több szövegben szolmizálva énekeltünk.”

▶ Interjú Gyryllus Dániellel – 5. oldal

„1950-ben a déli és nyugati határ közeléből hurcolták az »osztályidegen« vagy ellenséggyanús elemeket az Alföldre, majd az akció sikerén felbuzdulva a következő évben a nagyvárosok következtek.”

▶ Szomorú vonat az angyalföldi állomáson – 10. oldal

Népfőiskolai melléklet ▶ 6–7. oldal
Elkészült a Magyar Evangélikus Konferencia alapszabálya ▶ 3. oldal
A Jézust követő asszony és két férfit ▶ 5. oldal
Felügyelet alatt állva ▶ 10. oldal
Megtalálom testvéreimet... ▶ 11. oldal

SEMPER REFORMANDA

„A hit nem nyugszik és nem henyél. Kötör, beszél, prédikál, sőt nagy örömben felgerjedve szépséges zsoltárokat költ, boldog szerelmes dalokat énekel, részint Isten dicséretére, részint az emberek hasznos serkentésére és okulására.”

▶ Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztyének! (Szabó József fordítása)

A SZERZŐ FELVÉTELE

Orgonailatú ünnepség

A gimnáziumok és szakközépiskolák végzős diákjai számára véget ért a tanév; a múlt hét végén országsszerte elbálgattak a vén diákok. Evangélikus egyházunk tizenkét középiskola oktatási intézményében köszöntek el a végzős tanulóktól.

Békéscsabán nyolcvanhat idén érettségiző szakközépiskolás és gimnazista búcsúzott ünnepélyes keretek között alma materétől, a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézménytől május 6-án.

A Nagytemplomban tartott ünnepségen Gáncs Péter püspök az emmausi „bal-

lagó” tanítványok történetét felhasználva beszélt arról a Mesterről, aki az érettség követő időkből is a búcsúzó diákok útítára marad életük minden döntési helyzetében, aki melléjük szegődik a mai „ballagóknak” is, aki megmutatja az összefüggéseket, az élet értelmét és célját: Jézus Krisztusról.

A szülői munkaközösség által idén a gimnázium alapításának százötvenedik évfordulója alkalmából létrehozott „Iskolámról iskolámért” Díjat a végzősök közül tanulmányi és közösségi munkájáért Móga Mónika érdemelte ki.

■ SZEGFŰ KATALIN

Tanulni kell a hálaadást

Felújított templom Tapolcafőn

▶ A papíron mindössze százhusz lelket számláló tapolcafői evangélikus gyülekezet méltán ünnepelhetett május 6-án, szombaton, hiszen nagy munka befejezéséért adtak hálát Istennek: sikerült külsőleg felújítaniuk templomukat. A hálaadó istentiszteleten Ittész János elnök-püspök hirdette az ígét.

A felújítás négy és fél milliós összköltségéhez a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület másfél millió, Pápa város önkormányzata pedig egymillió forinttal járult hozzá. A fennmaradó összeget a gyülekezet saját erőből teremtetten elő; a gyűjtés során a katolikus és a református hívek is adakoztak.

Az elmúlt években Tapolcafő református és katolikus templomát is renoválták, ezért merült fel az igény az evangélikus hívekben is arra, hogy a Pápa közelében fekvő falu harmadik ékköve is megszépüljön. A kívánság hamarosan sürgető szükségé vált, mert kiderült,

hogy az evangélikus templomnak nemcsak a vakolata mállik, hanem – ami ennél sokkal drámaibb – a tornya is rossz állapotban van. Sőt a torony keresztjét már csupán a saját súlya tartja a helyén. Az érdemi munka novemberben kezdődött, és mivel az időjárás kegyes volt az építőkhoz, a közvetlen veszélyt hamarosan sikerült elhárítaniuk.

Ittész János püspök Zsolt 118,17.28–29 alapján prédikált. Reformátorunk, Luther Márton egyik kedves zsoltára volt ez az íge; utolsó két versét nyomtatatták az ünnepi meghívóra. „A hála érzése nem magunkkal hozott dolog, hanem tanulni

kell” – kezdte igehirdetését Ittész János. „Meg tudjuk-e tanulni? Hiszen a mai világ éppen nem erről szól. A templom tanítani akar bennünket. Tanítani alázatra és Isten iránti hálára. Tanítani arra, hogy felismerjük: minden, amit kapunk, Isten ajándéka. Isten azért engedte megújítani ezt a templomot is, hogy legyen egy hely, ahol minden hívő alázatos szívvel tud bizonyoságot tenni, és fennen hirdetheti: adjatok hálát Istennek, mert jó, mert örökké tart szeretete” – hívta föl a jelenlévők figyelmét a püspök.

A hálaadó istentiszteletet követő díszközgyűlésen Görög Zoltán, a gyülekezet lelkésze ismertette a templomtatarozás menetét, majd hála és köszönet jeleül emléklapokat adott át azoknak, akik a legtöbbet tették a munka sikeres befejezéséért. A gyülekezet ünnepét a helyi Forrás énekkar szolgálata tette még megihettebbé.

■ KISS MIKLÓS

FOTO: VARGA ÉVA TERÉZ

Missziói nap az Északi Evangélikus Egyházkerületben

Miskolc, 2006. május 27., szombat

„Közel van, aki igazságot ad...”

9.30: Gyülekezés, éneklés

10.00: Köszöntés – Sándor Frigyes kerületi missziói lelkész

10.05: Nyitóáhitat – dr. Cserháti Szabó Izabella. „...ha pedig vétkeznek valaki, van pártfogónk az Atyánál: az igaz Jézus Krisztus...” (1Jn 2,1)

10.30: Előadás: „Közel van, aki igazságot ad...” (Ézs 50,8) – dr. Fabiny Tamás püspök

11.15: Csoportmegbeszélés

12.30: Ebéd

„...elküldte őket maga előtt kettesével...” (Lk 10,1)

A tanítványok örömmel tértek vissza. (lásd Lk 10,17)

14.00: A Borsod-Hevesi Egyházmegye esperesének és egyházmegyei felügyelőjének iktatása istentisztelet keretében

15.45: Zárszó, hirdetések, úti áldás – dr. Fabiny Tamás püspök

Helyszín: a miskolci evangélikus templom.

A kerületi missziói nap résztvevői egyházkerületünk vendégei lesznek ebédre. Kérjük a jelentkezéseket május 20-ig leadni! Kérjük a lelkészeket, hogy hozzanak magukkal Luther-kabátot! A gyülekezetekből szervezeten, autóbusszal érkezők útiköltségének felét a kerület állja. A számlát a Magyarországi Evangélikus Egyház (1085 Budapest, Üllői út 24.) névre és címre kérjük kiállíttatni.

Miskolci Evangélikus Egyházközség

Sándor Frigyes esperes

3530 Miskolc, Hunyadi u. 8.

Telefon: 46/505-727; mobil: 20/824-3222; e-mail: luther@chello.hu

Missziói nap a Déli Evangélikus Egyházkerületben

Soltvadkert, 2006. május 27., szombat

Közel van ő!

9.00: Gyülekezés, énektanulás

9.45: Köszöntő – Kis János kerületi missziói lelkész

10.00: Bemutakozik a soltvadkerti gyülekezet és óvoda

10.30: „Közel van, aki igazságot ad...” (Ézs 50,8) – Bibliatanulmány Ézsaiás próféta könyvének 50. fejezete alapján – Bácskai Károly lelkész

11.30: Csoportos beszélgetés

(helyszín: az általános iskola és a gyülekezeti helyiségek)

13.00: Ebéd

14.00: Missziói munkaágak bizonyágtétele: a sárszentlőrinci cigányok között végzett szolgálat; Alfa-kurzus; Gospel Sasok

15.15: Úrvacsorai istentisztelet: „...van pártfogónk az Atyánál...” (1Jn 2,1–2) – Káposzta Lajos püspökhelyettes

15.45: Zárszó, hirdetések, úti áldás – Gáncs Péter püspök

Az offertórium a missziói pályázat célját szolgálja.

A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre.

Kérjük a jelentkezéseket május 20-ig leadni!

Soltvadkerti Evangélikus Egyházközség

Káposzta Lajos esperes

6230 Soltvadkert, Dr. Grätzer István u. 1.

Mobil: 20/824-7837

E-mail: lajos.kaposzta@lutheran.hu

Missziói nap a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben

Bakonycsernye, 2006. május 27., szombat

Közel van ő!

9.00: Gyülekezés, énektanulás

9.45: Köszöntő – Verasztó János kerületi missziói lelkész

10.00: Bemutakoznak a bakonycsernyei énekkarok

10.30: „Közel van, aki igazságot ad...” (Ézs 50,8) – Bibliatanulmány Ézsaiás próféta könyvének 50. fejezete alapján – Zászkaliczky Péter nyugalmazott lelkész

11.30: Csoportos beszélgetés

(helyszín: az általános iskola és a gyülekezeti helyiségek)

13.00: Ebéd

14.00: Az orszlányi kórus szolgálata személyes bizonyágtételekkel

15.15: Úrvacsorai istentisztelet: „...van pártfogónk az Atyánál...” (1Jn 2,1–2) – Szarka István bakonycsernyei lelkész

15.45: Zárszó, hirdetések, úti áldás – Ittész János püspök

Az offertórium a missziói pályázat célját szolgálja. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz kedvezményes vásárlással egybekötött bemutakozással. A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre. Kérjük a jelentkezéseket május 20-ig leadni!

Bakonycsernyei Evangélikus Egyházközség

Szarka István és Éva lelkészek

8056 Bakonycsernye, Dózsa u. 1.

Telefon: 22/592-001

Mobil: 20/824-2463; 20/981-5923

E-mail: istvan.szarka@lutheran.hu

É L Ő V Í Z

Defekt és hála

A tavaszi influenza idején engem is megtaláltak a bacilusok, így néhány napig otthon kellett maradnom, és nélkülözni kellett a gyülekezeti alkalmakat. Nagyon bántott ez, és nagyon hiányzott a gyülekezet. Amikor kezdtem visszanyerni az erőt, már mentem is hittanórát tartani a gyerekeknek, bibliaórát tartani az idősebbeknek, és nagyon vártam a péntek esti ifjúsági órát. Igaz, hogy a főnököm rám parancsolt, hogy maradjak még otthon, hiszen rendesen ki kell kúrálnom magam, de én elhatároztam: pénteken feltétlenül megjelenek az esti alkalmon!

Közben aztán történt egy-két érdekes dolog. Például az, hogy péntek délután nem sokkal az ifi előtt váratlanul beállított hozzám néhány ifjúsági tagunk, akikkel halaszthatatlan elintéznivalónk támadt, így aztán korábbi elhatározásom csak még inkább megerősödött: ma este feltétlenül el kell mennem a gyülekezetbe! Nincs maradásom!

Amikor elindultam a garázs felé, döbbenet láttam, hogy nem lesz olyan egyszerű az indulás, mert az autóm egyik kereke teljesen lapos. Szóval defekttem volt előző nap, és szépen lassan leeresztett a kerék.

Teljesen kétségbeestem. Mivel azonban nem voltam egyedül, társam azonnal megnyugtató: nem kell idegeskedni, ő majd egykettőre lecseréli azt a kereket. Így is lett. Hamarosan újra útra készen állt a jármű, és bár kis késéssel, de megérkeztünk az ifire.

Persze dühöngtem, hogy miért pont velem kell ilyen dolgoknak történniük. Miért nem tudják megjavítani az utakat? Miért van annyi kátyú? Biztosan az okozta a defektet! Ahogy azonban jobban elgondolkodtam, rádöbbentem arra, hogy még ebben a helyzetben is – dühöngés helyett inkább – hálát kell adnom Istennek. Azért, mert ha másként alakult volna a dolgok, akkor nagyon nehéz helyzetbe kerülhettem volna.

Az első, amiért hálát adhattam, az volt, hogy Isten arra indított, hogy mindenképpen induljak el azzal a gyülekezetbe. Mert ha nem így teszek, akkor nem péntek este veszem észre, hogy lapos a kerék, hanem vasárnap kora reggel, amikor istentiszteletra indulok, ahol én szolgállok. És ha nekem kell kereket cserélnem – nem vagyok benne biztos, hogy sikerült volna egyedül megoldanom ezt a feladatot –, akkor bizonyára elkések az istentiszteletről, és a gyülekezet hiába várja a lelkészét. Szóval hálás lehetek azért, hogy már pénteken kiderült a probléma, és megoldás is született rá.

A másik dolog, amiért hálás lehetek: még soha nem fordult elő, hogy úgy indultam el a gyülekezetbe, hogy volt mellettem valaki. Ez volt az első és ez ideig egyetlen ilyen alkalom. S ez volt az, amikor segítségre volt szükségem. Biztos, hogy nem véletlen az időzítés, hanem az Úr Isten küldte őt oda. Szóval duplán hálás lehetek!

E defekt kapcsán elgondolkodtam azon, hogy milyen sokszor vagyunk így az életünkben is. Ha történik valami rossz dolog, valami, ami kényelmetlen a számunkra, és kizökkent a megszokott kerékvágásból, ami nehézséget jelent, vagy feladatot ad, akkor bizony dühöngünk. Miért pont velünk kellett ennek megtörténnie? Miért pont most? Miért pont így? S közben nem vesszük észre, hogy még az ilyen helyzetekben is van okunk a hálaadásra! Van okunk észrevenni, hogy az Úr Isten rendezte a dolgokat, mert történhetett volna sokkal rosszabbul is. Lehetett volna nagy baj belőle, de nem lett, mert Isten a végén jót hozott ki belőle.

Én néhány órával a defektes kerék cseréje után hálát adtam Istennek mindazért, ami akkor történt velem. S azt kívánom neked, kedves olvasó, hogy te is tudj hálát adni az ilyen helyzetekben!

■ HULEJ ENIKÓ

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 4. VASÁRNAP (CANTATE) – Jn 16,5–15

Hattyúdal vagy új mű nyitánya?

A VASÁRNAP IGÉJE

dennek az értékét, az ember életét. Az ő ítéletének mértéke pedig a siker, amely a világ javainak megszerzésében és birtoklásában pénzzel, hatalommal, erőszakkal érhető el.

Szentlélek nélkül így szól a világ nótája, a régi ének bűnről, igazságról, ítéletről. De Szentlélek nélkül a „hívó” emberek ajkán, a templomban is ez a régi nótája!

Am Jézus búcsúbeszéde nem a minden halandó útján távozni készülő ember hattyúdala, hanem nyitánya! A Szentlélek pünkösdi kitöltésével kezdődő új mű nyitánya. A nyitány pedig bemutatja a mű egészét meghatározó fő dallamokat.

Az első fő dallam, hogy pünkösöd után a bűn lényege szerint hitelenség. Hiteltlen tagadása annak, hogy Jézus Istentől jött, a halálán át Istenhez tért vissza, és – mivel egy az Atyával – ő maga is „Isten mindenek felett”. Míg a világ továbbra is cselekedetek alapján mérlegeli az egyén bűnösségét, addig – pünkösöd óta – Isten előtt, cselekedeteiktől függetlenül, azok élnek bűnben, akik a Szentlélek tanúság-

tételét lábbal tapodva, megátalkodottan tagadják, hogy Jézus Isten Fia. Miként János levelében vallja: „Aki tagadja a Fiút, azé az Atya sem. Aki vallja a Fiút, azé az Atya is.” (1Jn 2,23) „Ha valaki vallja, hogy Jézus Isten Fia, abban Isten marad, ő pedig Istenben...” (1Jn 4,15) „Ki az, aki legyőzi a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?” (1Jn 5,5) Azok élnek bűnben, akik kétségbe vonják, hogy Jézus történeti személy, vagy – csak látszólag jobb esetben – úgy beszélnek róla, mint egy kiváló emberről, nagy tanítóról, csodatévőőről stb.

A második fő dallam az a titok, amelyet a hit tekintete előtt – pünkösöd után – a Szentlélek tár föl: Jézus útja és mindazoké, akikben hit által ő él, és akik őbenne élnek, a halálán át az Atyához vezet. A világ régi nótája helyett – hogy a halál a vég, mindennek vége, a sír az elmúlás és az enyészet verme – az új mű dallama szólal meg Luther ajkán is, amikor így vall a halálról: „A halál az összes bajok között a legkisebb, mert csak azoknak baj, akik félnek tőle. A halált, a bűnt, a poklot és az ördögöt legyőzte és megsemmisítette a keresztre feszített Krisztus.” Aki a keleti egyház liturgiájában megőrzött őskeresztény húsvéti ének szerint „valóban feltámadt”, miután „halállal győzte le a halált, és a sírban lévőeknek életet ajándékozott”. Ha azzal a hittel hiszünk Jézusban, amelyet János

nevez hitnek, akkor – nem csak Cantate vasárnapján – a mi ajkunkon is boldogan zenghet az az új ének, amely Jézus kereszthalálában a mi halálunk halálát ünnepli.

A harmadik fő dallam – pünkösöd óta – annak bizonyosságát zengi, hogy minden látszat ellenére „a világ fejedelme megítéltetett”. Más szóval nincs már hatalma azok fölött, akik hisznek Krisztusban, és hit által valóságos közösségben élnek vele, életük őbenne van elrejtve, ő pedig bennük lakozik. Ha valóban azzal a hittel hiszünk Jézusban, amelyet János nevez hitnek, akkor a Szentlélek tanúságtétele szívünkben is élővé és megdöntetlenné teszi Jézus ígéretét: „Az Atya nem is ítél senkit, hanem az ítélet egészen a Fiúnak adta át...” „Bizony, bizony, mondom nektek: aki hallja az én ígéretet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átmegy a halálból az életbe.” (Jn 5,22,24)

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Imádkozzunk! Urunk, be kell látnunk: nem az számít, hogy mi hívőnek tartjuk-e magunkat. Hanem ha engedjük, hogy Lelked soroljon bennünket is híveid nyájába, akkor te szánkba adod a bűnt, a halál, a kárhözható ítélet fölött diadalmas hit győzelmi énekét. Ezért az új énekért könyörgünk hozzád Cantate vasárnapján. Ámen.

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mennyei Atyánk, magasztalunk szívvel, szájjal, énekszóval, mert szent Fiad feltámasztásával bánatunkat örömmé, félelmünket reménységre fordítod. Élő Megváltónknak bízva fordulunk hozzád kéréseinkkel.

[Lektor:] Adj nekünk, Urunk, hálás szívet, hogy meg ne feledkezzünk ajándékaidról, el ne veszítsük reménységünket, meg ne fáradjunk a jó cselekvésben, hanem boldogan tanúskodjunk atyai szeretetedről szent neved dicsőségére! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!
[Lektor:] Könyörgünk egyházadért. Adj híveidnek bátorságot a hitvallásban, erőt a szeretetben, kitartást a reménységben és hűséget a szolgálatban! Vigasztald

népedet a megpróbáltatások között! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!
[Lektor:] Kérünk, formálj bennünket éneklő egyházzá. Könyörgünk kántoraink szolgálataért. Add, hogy akik az orgonánál és az énekkarokban szolgálnak, a te neved dicsőségét hirdessék! Jézus Krisztusért kérünk,
[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!
[Lektor:] Könyörgünk azokért, akikben a maguk vagy mások szenvedése, az életükért való aggodalom, a betegség, a haláltól való félelem és a gyász elnémította az éneket. Add, hogy Krisztus feltámasztásának öröme újra szabaddá tegye őket az éneklésre! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!
[Lektor:] Könyörgünk, támassz sokakban felelősséget az ínséget szenvedők iránt, bárhol élnek is a világon. Segíts, hogy soha ne menjünk el érzéketlenül mások gondja mellett, hanem – ahol csak tudunk – segítsünk testvéreinknek! Jézus Krisztusért kérünk,
[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!
[Lelkész:] Hallgass meg minket, Urunk, és fogadd el könyörgésünket, hogy a földön küzdő egyházadnak és az üdvözültek seregének éneke egybecsengjen az angyalok énekével, az Úr Jézus Krisztus által.
[Gyülekezet:] Ámen.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS 1.

Hogyan használjuk énekeskönyvünket?

► **Mostantól kezdve néhány hétig tapasztalt egyházzenei osztrák meg velünk az énekeskönyv használatára vonatkozó gyakorlati tanácsokat, illetve énektanítással kapcsolatos személyes élményeiket. (E. Zs. rovatgazda)**

A gyülekezeti énekeskönyv használata – mint maga az énekeskönyv is – igen sokrétű. Pontosabban: sokrétű lehet.

Az énekek és számos stílusrétjük már önmagukban is sok lehetőséget kínálnak. S akkor még nem is szólunk az énekeskönyv egyéb részéről: zsolnárok, imádságok, istentiszteleti rendek, egyházi szimbólumok és a talán unalmasnak ítélt név- és egyéb mutatók (korántsem azok!). Én úgy gondolom, hogy bár nyilván lehet kritizálni a jelenlegi énekeskönyvet, és valami még ennél is jobbra törekedni, inkább ennek a még alaposabb megismerése lenne az elsődleges cél.

A gyülekezeti munkában és a tanítás során is sokszor szembesülök azzal, mennyire nem vagyunk tisztában vele, hogy milyen gazdag kincsestárát kínál

nekünk egy énekeskönyv. Még templomba rendszeresen járó gyülekezeti tagok között is hétről hétre tapasztalom a „rácsozáskozást”. „Jé! Ezt még nem is ismertem!” „Milyen sokat jelentettek nekem ezek a sorok (dallamok)!”

A sorozat következő cikkeiben az énekeskönyvnek a speciális alkalmakhoz való felhasználási lehetőségeiről fogunk emlétenek: az egyéni és a közösségi használatot. Az egyéni használat során magunk maradunk, magunk számára keresünk egyéni elcsendesedési lehetőségeket. Az énekeskönyv-szerkesztők az énekeskönyvek szerkezetének megformálásakor ezeket a szempontokat is szem előtt tartották.

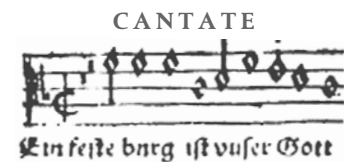
A közösségi használat során a közösség vezetője dönti el, hogy mit és mikor használjunk. Ez ideális esetben lelkész és kántor szoros együttműködését jelenti! Az énekeket tekinthetjük dallam és szöveg egységének, de nagyon hasznos lehet csak a szövegek olvasása is. Konkrétan: egy-egy ének több verséből nem mindig mindet kellene tekintenünk; nem haszontalan az a gyakorlat, ha az egyes alkalmakon csak egy-egy verset

ragadunk ki, ezzel nagyobb egységre törekedve az igei mondanivalót illetően.

Ne felejtjük, az énekek maguk – bár sok általános tartalmat hordoznak – legtöbbször konkrét élethelyzetekben születtek. Így kiválóan alkalmasak arra, hogy például prédikációs alapanyagoknak tekintsük őket. Még nem eléggé elterjedt gyakorlat a hazai egyházban az énekprédikáció (Liedpredigt), illetve az egyes versek vagy éppen egy-egy dallam alapján tartott meditáció.

Az egyházi esztendő különböző alkalmaira készülve szintén hasznos lehet, ha arra is gondolunk, hogy mit énekeljünk. Hosszabb-rövidebb időre előre el is lehet tervezni ezt. Megszületett az istentiszteletekre vonatkozó énekrendjavaslat – jó lenne minél szélesebb körben élni is vele! A kört azonban ki lehet tágítani az egyéb alkalmakra is. Az esetlegesség helyébe „vezérfonal” kerülne, amely segítheti az elmélyülést, erősítheti az igei mondanivalót és annak egyéni életünkre, mindennapi küzdelmeinkre és örömeinkre gyakorolt hatását.

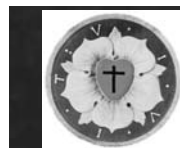
A gyerekekkel való munkában szintén jó, ha rövidebb egységeket veszünk, akár csak egyetlen énekesverset vagy egy vers

egyetlen sorát. A gyerekkora „aranymondásai” mellett ezeket is lehet tanítani, esetleg rávezetve őket igés lapra is. Gyerekek esetében különösen lényeges az állandó ismétlés, felelevenítés, visszautalás. De ugyanígy igaz ez a felnőttekre is!

Sokszor hangoztatott nézet, hogy a gyülekezeti énekek elavultak, a felnövekvő generációk nem szívesen veszik a kezükbe őket. Én nem így gondolom. Merjük kézbe venni az énekeskönyvet! S merjük mások kezébe is adni! Nyitott szívvel, érdeklődően, „kereső” lélekkel. Minden egyházi esztendőben és mindennap új módon lehet közelíteni az énekeskönyv anyagához. Buzgón forgatva, olvasgatva, keresve egyéni és közösségi életünk mai gondjainhoz, feladataihoz, ünnepeikhez a megfelelő zenei mondanivalót a múltból, hogy általa a jelen épüljön! Hiszen az ének: imádság.

■ KINCZLER ZSUZSANNA

MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Technikai szám: 0035
www.evangelikus.hu

Budavári örömök Jubilate vasárnapján

► Egy szál virággal ajándékozták meg május 7-én a budavári evangélikus templomba belépő édesanyákat, nagy- és dédnagymamákat az istentisztelet kezdete előtt. A lelki hajlékba igyekvő szülők és gyermekek azonban nem csak anyák napja miatt örvendezhettek Jubilate vasárnapján. A hívekkel teli istenházában dr. Fabiny Tamás püspök az Úr áldását kérte Bence Imrere, akit újra a Budai Egyházmegye esperesévé választottak, valamint az egyházmegye új felügyelőjére, ifj. dr. Fabiny Tiborra.

Bence Imre esperes és ifj. dr. Fabiny Tibor

Az istentisztelet kezdetén az Útmutató heti igéjével köszöntötte a gyülekezet tagjait Balicza Iván budavári igazgató lelkes. Ezután a szószékről hangzott az ige. Jn 16,16–23 alapján tartott prédikációjában dr. Fabiny Tamás egybekelt mellett arról szólt, hogy Jézus visszajöveteléig még lehetőségünk van arra, hogy kérdéseket tegyünk fel önmagunknak és Istennek. Sokszor a miértekre várunk feleletet, és elfeledkezünk arról, hogy helyesebb lenne inkább a „mi végre” kérdést föltenni. Ne azt kutassuk, mi történik velünk – emelte ki az igehirdető –, hanem hogy mi Isten célja az életünkkel. Rá figyeljünk, nála keressük a hiteles válaszokat.

Az úrvacsorás istentisztelet után ki-kicsaládias hangulatú állófogadáson gra-

tulálhatott Bence Imrere, valamint ifj. dr. Fabiny Tibornak a kápolnában. Bence Imre 1998 óta munkálkodik a Budavári Evangélikus Egyházközségben, a Budai Egyházmegye esperesi tisztét 2003 óta tölti be. Az új felügyelő – aki Győri Józseftől vette át a szolgálatot – a Károli Gáspár Református Egyetem Hermeneutika Tanszékének tanszékvezető professzoraként, illetve a Pázmány Péter Ka-

tolikus Egyetem oktatójaként dolgozik; ezenkívül betölti a Luther Szövetség, valamint az EBBE (Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület) világi elnöki tisztségét. Továbbá mivel levelező tagozaton elvégezte az Evangélikus Hittudományi Egyetemet, ifj. dr. Fabiny Tibor a budahegyvidéki gyülekezet felkérésének eleget téve négy éve Budakeszin szolgál.

■ GAZSU

Kettős évfordulót ünnepeltek

A SZERZŐ FELVÉTELE

A Pápai Evangélikus Egyházközség és a Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola május 7-én ünnepi istentiszteleten emlékezett meg Gyurátz Ferenc püspök születésének 165. és iskolájuk újraindításának 5. évfordulójáról. Ittész János elnök-püspök igehirdetése után az iskola tanulói ünnepi műsort adtak, majd sor került intézményük újonnan elkészült zászlajának megáldására. Az istentisztelet után a hagyományokhoz híven elhelyezték az emlékezés koszorúit a pápaiak számára oly kedves püspök templom előtti szobrának a talapzatán.

■ VARGA ÉVA TERÉZ

Elkészült a Magyar Evangélikus Konferencia alapszabálya

Az elmúlt hét csütörtökén ismét ülésezett a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek) előkészítő bizottsága. Örömmel jelentjük, hogy elkészült a konferencia alapszabálya. A jelenlévők – külföldiek és tíz magyarországi alapító tag – ki-mondták a szervezet megalakulását, és megválasztották a háromtagú ideiglenes elnökséget. Az ideiglenes elnökség a napokban eljár az illetékes bíróságnál az egyesület nyilvántartásba vétele érdekében.

A hosszú alapszabállyal természetesen nem akarjuk untatni olvasóinkat, úgy gondoljuk azonban, hogy egy része, a konferencia célját meghatározó 4. § (1) pontja mindenkit érdekelhet. Idézzük:

„A Magyar Evangélikus Konferencia a Magyarországon, a Kárpát-medencében és a világon bárhol élő magyar anyanyelvű evangélikus (protestáns) egyházak, gyülekezetek, illetve a nem magyar nyelvű egyházak közösségében élő magyar anyanyelvű evangélikusok testvéri és szolgálati közössége. Feladatának érzé, hogy erősítse és elmélyítse a közösséget alkotó tagok identitását, és segítséget nyújtson ahhoz, hogy a magyar anyanyelvű evangélikus (protestáns) közösségek és személyek egymást és intézményeiket megismerhessék és kölcsönösen támogathassák. A konferencia célja továbbá az evangélizáció előmozdítása, az egyházért és a magyarságért érzett felelősséget erősítése, az esetleges iránti szolidaritás, a szabadság, a türelem és a nyitottság Jézus Krisztus tanítása szerint való hirdetése.”

A fentiek szerint egyházaink: a magyarországi, az erdélyi és a Szerbiában-Vajdaságban élő evangélikus egyház tagjai lesznek a Maeknak, de várjuk például az ausztriai magyar nyelvű evangélikus gyülekezetek csatlakozását is. S „amennyiben egy egyház, illetve gyüle-

kezet a konferencia tagja, a belépett egyház, illetve gyülekezet tagjai egyénileg már nem léphetnek be” (5. § 2). Más anyanyelvű egyházak magyar anyanyelvű tagjai – bárhol is élnek a világon – egyénileg léphetnek be. A belépés lehetőségét és módját a bírósági eljárás befejeztével meghirdetjük.

A 4. § idézett szövegében zárójelben szereplő „protestáns” szó jelenti a Nyugat-Európában élő egyes – református–evangélikus – gyülekezetek csatlakozásának lehetőségét.

Ha Isten is úgy akarja, s élünk, október 13–14-én Orosházán kerül sor a Maek első, ünnepélyes kiüldöttgyűlésére, „zászlóbontására”. Körvonalazódott ennek a másfél napnak a programja is. Pénteken gazdag liturgiával ünnepi istentisztelet nyitja meg a világtalálkozót. Utána mintegy seregszemlén vennék számba a sokfelől összegyűjtött testvéreket, vendégeket. A szombat délelőttöt két áhítat keretezi, a program gerincét a konferencia céljáról és tevékenységéről szóló előadás jelenti. Számítunk művészeink és öntevékeny gimnazistáink szereplésére. A külföldről érkezett csoportoktól rövid, színes bemutatkozást várunk. Szombaton délután pedig Nyíró József A próféta című drámáját mutatja be a budapesti Evangélium Színház.

Hamarosan elküldjük az előzetes meghívókat. Őszintén reméljük, hogy aki örömmel jön Orosházára, Isten áldásával fog távozni. S minden határon túli és hazai testvér átérzi, hogy ez a találkozó nemcsak egyetlen ünnepi alkalomból áll, ez a nap csak kezdete egy hosszú folyamatnak: a világon bárhol élő magyar evangélikusok testvéri és szolgálati közössége megvalósulásának. Ehhez kérjük Urunk áldott jelenlétét! Kérjük együtt!

■ ZÁSZKALICZKY PÁL

Ülésezett az országos elnökség

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Elnöksége május 5-én tartotta havi rendes ülését. A szokásos országos irodai beszámoló után tájékoztatók hangzottak el a számvevőszék és a gazdasági bizottság legutóbbi üléseiről. Téma volt az Üllői úti székház állapota, a Luther Kiadónak és vezetéseinek a jelenlegi helyzete, valamint a fásori gimnáziumban zajló vizsgálat eredménye. Az ülés feladata volt, hogy előkészítse az országos presbitérium és közgyűlés alkalmait. A tárgyalás anyagi ügyek közt szerepelt a fásori gimnázium homlokzatfelújítása, egy egyházzenei tanulmány támogatása, valamint a bényei templom tatarozásával kapcsolatos kérdések sora.

► IO

Egyházkerületünk kincsei és nyomorúságai

► Kincs és nyomorúság, gazdagság és szegénység, remény és kétség – mindezekkel szembesülhettünk a Déli Egyházkerület gyülekezetvezetői konferenciáján Bonyhádon. Kezdjük a „morzsaszédést” a kincsekért való hálaadással.

A hűség apostolai

Régi adósságából törlesztett valamit az egyházkerület közgyűlése, amikor létrehozta a Déli Evangélikus Egyházkerület hűségérmét azon nem lelkes munkatársak szolgálatának elismerésére, akik évtizedek óta megbízhatók támaszai gyülekezetük lelkészeinek.

A kitüntetettek névsorát lapunk előző számában közöltük. Ők tizenketten valóban a hűség apostolai. Csak remélni tudjuk, hogy példájuk követőkre talál, és az egyházmegyei elnökségek évről évre újabb és újabb odaszánt életű munkatársakat javasolhatnak majd erre a szerény erkölcsi elismerésre.

Ezek a testvéreink az egyházkerület igazi gazdagságát, kincsét reprezentálják. Őszinte szívvel kívánom, hogy a jövőben is nap mint nap tapasztalják meg a hűségérmén olvasható ige áldását: „A szeretet és hűség ne hagyjon el téged...” (Péld 3,3)

1999 – mire elég?

Egyházkerületünk kincsei, reménységei mellett Bonyhádon sem hallgattunk kérdéseinkről, kétségeinkről, nyomorúsá-

gainkról. A szembesítés kissé hálátlan feladatát ezúttal is Andorka Árpád kerületi másodfelügyelő vállalta el. A statisztikus szakember tudományos igényességgel és precizitásával tárta elénk az elmúlt esztendő nem éppen lelkesítő népmozgalmi adatait.

Ízelítőtül csak néhány nehezen emészthető adat: a legutóbbi népszámláláskor a Déli Egyházkerületben 115 480 fő vallotta magát evangélikusnak, de ennek még mindig csak alig több mint a negyede, 29 094 név szerepel gyülekezetünk választói névjegyzékében...

A 2005. év demográfiai mérlege se túl szívderítő: 1218 keresztelel szemben 1773 temetés, tehát mínusz 555 hittestvér – egy jó gyülekezetnél – az egyháziilag regisztrálható népességfogyás. A megkeresztelt gyermekek 59 százaléka konfirmált. Ez még mindig jelentős szám: összesen 720 fiatal, akiknek egy részét éppen Bonyhádon szeretnénk újra összegyűjteni a tanév végén, június 19-től 22-ig.

A belső címben szereplő rejtélyes szám – 1999 – nem évszám, hanem egyházkerületünk gyülekezeteinek az anyagi áldozatvállalásáról tanúskodó, igen

ÉGTÁJOLÓ

szomorú adat. Ennyi, azaz alig kétezer forint az átlagos évi egyházfenntartói járulék délen.

Ezzel a problémával kapcsolatban azt a kérdést sem kerültük meg, hogy mennyiben fűgget össze ez az anyagi nyomorúság a lelki igénytelenséggel. Vajon mire elég ez az évi kétezer forint? Élesebben fogalmazva: mit kapnak, mit remélhetnek az egyházfenntartó hívek a gyülekezeti élettől?

Házigazdánk, Ónodi Szabolcs igazgató hangsúlyozta, hogy az oktatási intézményekben 180 a kötelező tanítási napok száma, így az év másik felét nekik kell okosan hasznosítani; ebben a bonyhádi iskola és kollégium élen jár. De vajon mi van gyülekezeteinkben a „kötelező” 52 vasárnapon és néhány egyéb ünnepen kívüli közel 300 (!) napon? Hány-szor nyílnak ki templomaink, gyülekezeti házaink? Mit kínálnak falvaink, városaink népének? Mennyiben próbálunk vonzó, nyitott lelki-szellemi központokká, hívogató otthonokká válni?

Mindze jóval több, mint anyagi kérdés... Részben vagy egészében meg-

újult, újlásra és újításra kész csapatra, munkatársi közösségre van szükség.

Új játékosok a pályán

Napjainkban a legtöbb egyházi rendezvény a tisztújítás, az örségváltás, a stafétaadás jegyében zajlik. Így történt ez Bonyhádon is, ahol már a jelen lévő gyülekezetvezetők összetétele is jól szimbolizálta, hogy egyházunkban 2006 a folyamatos és a megújulás esztendeje. Ez tükröződik a legkülönbözőbb egyházkerületi szinteken.

Ennek jegyében fogadta nagy érdeklődés az új megválasztott országos felügyelő, Pröhle Gergely jövőbe tekintő, inspiráló előadását. Megismerhettük az új egyházkerületi felügyelőjelölteket; bemutatkozásukat lapunk 8. oldalán olvashatjuk. Emlékeztet áhítattal, illetve előadással gazdagítottak bennünket a szolgálatot továbbadó esperesek, Káposzta Lajos és Krähling Dániel, ugyanakkor jelen voltak már a megújuló egyházmegyei elnökségek tagjai is.

Hála Istennek, legtöbb gyülekezetünkben zökkenőmentesnek látszik az átmenet, a váltás. Ahol konfliktus támadt, a krízis többnyire a mesterségesen gerjesztett generációs feszültségre, a szükséges bölcs előkészítés és a rugalmasság hiányára vezethető vissza. A legnagyobb gond ott és akkor adódik, ha a szolgálatváltást összekeverjük a hatalomgyakorlással. Jézus szava eb-

ben a tekintetben egyértelműen utbagazít: „...a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki naggyá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgálatok...” (Mt 20,25–26)

Krisztus egyházában csak szolgálatadásról, -átvitelről beszélhetünk, és soha sem hatalomátvitelről, a hatalom megszerzéséről. Jézus missziói parancsának intonációja megóvhat minket a torzulás, szereptévesztés kísértésétől: „Nekem adott minden hatalom...” (Mt 28,18)

Egyházunkban jó esélyt látok a kontinuitás és a megújulás egészséges arányának megtalálására. Igényeljük a szolgálatot átadó további támogató, tanácsoló segítségét. Számítunk a szolgálatba most belépők friss lendületére, kreativitására. Közös teherhordozást, igazi együtt futást, egymásra figyelő csapatjátékot remélünk – az erő, szeretet és józanság Lelkének vezetésével és áldásával.

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

„Elfogadtál és elhívtál”

Beszélgetés a Taizében örök fogadalmat tett
András testvérrel

► Mivel kiküldött tudósítónak, személyesen nem lehettem jelen, csupán az *Evangélikus Életben* is megjelent hírből értesültem arról, hogy Taizében, a Roger Schutz által 1940-ben alapított ökumenikus szerzetesközösség központjában a nagyszombat esti ima után az alkalommal egyetlenként – és nem mellesleg az első magyarként – egy szerzetes örök fogadalmat tett. A világhálónak köszönhetően most olvasóink is megismerkedhetnek a huszonhét esztendő fiatalemberrel, aki a „Hogy szólíthatom?” kérdésre azonnal így válaszolt: „Most már csak András testvérem...”

– Az internetes útvonaltervező szerint a franciaországi Taizé 1811 kilométerre, azaz mintegy 19 órányi autóra fekszik a magyar fővárostól. Önnek is ekkora távolságot kellett megtennie ahhoz, hogy eljusson ide?

– Igen, Budapestről jöttem.
– És lelki útjára melyik gyülekezetből indult?

– A Farkasréti Mindszentek Plébániáról.

– Hogyan történt az elhívása?
– Visszapillantva az életre sok olyan apró dolgot fedezek föl, amely mind ide vezetett. Például mindig nagyon szerettem, ha együtt volt a családom. Nehezen viseltem a hozzám közel álló emberek közti feloldhatatlannak tűnő feszültségeket. Az Istennel való közeli kapcsolat vágya is sokszor érezhetővé vált az életben. Így kerültem egy olyan közösségbe, amelynek lényege a közös imádság és a közösségi élet.

Miután sok más fiatalhoz hasonlóan önkéntesként én is több hónapot eltöltöttem Taizében, 2001-ben, a budapesti találkozó alkalmával nem volt kérdés, hogy az előkészületek alatt a szervezők rendelkezésére álljak. Így beleszóppentem valamibe, amiről azt gondoltam, három-négy hónapig fog tartani. A végén, mikor már szinte mindent kigondoltam arról, hogy miként folytatom, jött a felismerés, hogy nekem Taizében a helyem. Minden előzetes „kigondolás” ellenére arra vágytam, hogy a taizéi templomban legyek. Bármennyire is meg tudtam magam győzni az ellenkezőjéről, Isten hívása „perzselő tűzzé vált szívemben”.

– Mit gondolsz, Magyarországon vajon miért nem sikerült lelki otthonra találnia?

– Nem tudom. Hat évvel ezelőtt én sem gondoltam volna, hogy így alakul az életem. Erre az útra nem azért kerültem, mert valami nem sikerült, vagy mert csalódtam volna valamiben vagy valakiben, sokkal inkább egyfajta megérzés, belső késztetés miatt vagyok itt. Fogalmazhatnék úgy is, hogy nem én választottam ezt a közösséget, én csak válaszoltam egy hívásra... Paradox módon épp az erősítette meg bennem a hívás hitelességét, belső eleinte nem akartam idejönni... Ezért lehettem bizonyos benne, hogy nem csak a saját elképzelésemet akarom megvalósítani. Később megértettem, hogy ez a hívás megfelel a szívemben lévő legmélyebb vágyaknak.

– Hogyan élte meg az örök fogadalmat letételét?

– Az örök fogadalmat, azaz életre szóló elköteleződéssel egy korábban meghozott belső választom fejeződött ki. A közösség testvérei, a családom és más jelenlévők előtt kimondott „igen” ezt a már megkezdett utat tette még nyilvánvalóbbá, láthatóbbá. Nem kezdődött valami teljesen új az életben, viszont ennek a kezdeti, belső választomnak a hangos kimondása új lendületet, örömet és könnyedséget adott és ad.

– Legközelebbi hozzátartozóinak, barátainak nem lehetett könnyű elfogadniuk, hogy nem „csupán” szerzetes lesz, hanem tőlük távol, egy idegen országban fog élni.

– A kezdeti meglepetés ellenére a családom örül, hogy itt vagyok. Húsvétkor rajtuk kívül sok barátom is itt volt, és úgy érzem, hogy miután megtapasztalhatták hivatásunk lényegét, ők is bizalommal vannak az iránt, amit megélünk.
– Ezután mindig Burgundiában fog élni,

vagy elküldik néha Franciaországon belül más-hová, esetleg idegen földre is?

– A száz testvér közül körülbelül hetven tartózkodik itt. A többiek más földrészekre élnek, általában közel a szegényekhez. A különböző találkozók is alkalmat adnak arra, hogy megismerhesük, hogyan élnek másutt a keresztények. Az év végén Zágrábban lesz egy ilyen találkozó, amelyre szinte az összes Taizében élő testvér ellátogat.

– Taizébe érkezését követően mennyi ideig volt novícius?

– Magunk között nem szoktunk novíciátusról beszélni. Csak akkor használjuk ezt a fogalmat, ha másoknak esetleg „hivatalosan” kell körülírnunk ezt az időszakot... Általában „fiatal testvéreket” mondunk. Az Isten hívására adott végleges válasz kimondásához szükséges érségi idő nincs előre megszabva, de három-négy évnél nem szokott kevesebb lenni. Én 2003 óta vagyok a közösségben.

– Beszélgetésünk elején említette, hogy nem tanult teológiát. Ezt a „hiányosságot” most minden bizonnyal be kellett pótolnia...

– A fiatal testvérek év közben egyfajta tanulmányi képzésen vesznek részt, amelynek középpontjában a keresztény hit legfontosabb elemei állnak: sok bibliai olvasmány, az egyházatyák írásai, egyháztörténelem...

– Hogyan telik egy napja?

– Hétköznapjainknak a háromszori közös imádság ad keretet. Reggel, délben és este gyűlünk össze a templomban a Taizében tartózkodó sok fiatalal együtt, akiknek a többsége egy-egy hetet tölt itt. A húsvéti és a nyári hetekben különösen meghatározó a jelenlétük, ilyenkor négy-ötven is lehetnek egyszerre. Jelenleg napközben a „fogadáson” dolgozom, mellette kisebb gyakorlati feladatokat is végzek. A közösségben többfajta műhely – nyomdát, fazekas- és zománcműhelyt – működtetünk, amelyek a megélhetésünkhöz szükségesek, ugyanis a közösség saját részére nem fogad el adományt.

– Szavaiból az tűnik ki, hogy jól érzi magát, sikerült beilleszkednie.

– Úgy érzem, a helyemen vagyok. Közösségünk a testvéri szeretet jele szeretne lenni az egyházban. Arra vagyunk hivatottak, hogy megvalósítsuk a közösség példázatát. Több mint huszonöt országból érkezünk, más-más kultúrkörből, különböző felekezetekből. Ebben a nagy változatosságban csak úgy tudunk együtt maradni, ha tudjuk, hogy melyek azok a legfontosabb dolgok, amelyek életre szólóan összetartanak bennünket. Közös életünkben elengedhetetlen az a törekvés, hogy kölcsönösen felülemelkedjünk saját hibáinkon és a másokéin.

– És ez elegendő is ahhoz, hogy harmonikusan tudjon működni ez az eltérő nyelvi, kulturális és felekezeti hátterű, katolikusokból, protestánsokból, ortodoxokból álló ökumenikus közösség?

– Csak azzal a tudattal tudunk együtt maradni, hogy hisszük: az egyház egy. A történelem során voltak „balesetek”, meg nem értések, de kell lennie egy olyan szűk ösvénynek, amelyen járva mégiscsak kézzelfoghatóvá válhat az Isten tervében létező egység. Létezésünkkel ennek szeretnénk apró jelei lenni. Ökumenizmus helyett talán könnyebb kiengesztelődésről beszélni, ennek viszont egyenes következménye a keresztények közti egység helyreállítása. Számomra ennek az első lépése a közös ima, amikor mindannyian egy irányba, Krisztusra tekintünk.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Jövőorientált találkozás

Az elmúlt nyári, Prágában tartott közép-európai egyházi találkozó után a Cseh Testvérek közösségéből és a bajor evangélikus egyházból érkeztek résztvevők a németországi Bad Alexandersbadban május 5. és 7. között tartott konferenciára.

A kétnapos program – különböző műfajokban – a reménységről szólt. A nehezen lefordítható konferenciamentőt a magam számára így fogalmaztam meg: „...hogya a reménység testet öltön”. Az eredetileg cseh–német találkozóra lengyel, szlovák és osztrák testvérek mellett három magyar evangélikust is meghívtak előadónak. D. Szabik Imre nyugalmazott püspök igehirdetéssel szolgált, és részt vett a találkozót összegző pódiumbeszélgetésben. Prédikációjában a lelki ajándékokról és a Lélek segítségéről szólt. Sólom Anikó, a

Budapest-Deák Téri Evangélikus Gimnázium tanára egyházunk iskolarendszeréről és a vele kapcsolatos feladatokról beszélt. A reményekről szólva elmondta, hogy nehézségek közepette is bízhatunk az iskoláinkat szerető diákokban, szülőikben, az elhivatott tanárokkal, áldozatkész gyülekezetekben. Reménységünk alapja elsősorban mégis abban van, hogy az egyházi iskolák lényegét nem az anyagi lehetőségek határozzák meg, hanem az Istentől kapott megbízatás.

E sorok írója azt a feladatot kapta, hogy az egyházak nyilvánosság előtt való megjelenéséről és az egyházi médiamunkáról szóljon. Nem festett rózsaszín képet a valóságról. Bemutatta, milyen nehézségeket jelent a nem egyházbarát magyar médiavilágban hírt adni a

kereszténység szolgálatáról, küldetéséről. Mégis, korlátok közé szorítva is van út és mód, amelynek segítségével el kell jutnunk az emberekhez egyházon kívül és belül. Az előadás központi témája azonban ez volt: nem magunk akarunk kilépni a nyilvánosság elé, s végképp nem magunk akarjuk hirdetni. A médiumokban való megjelenés – akár írott, akár elektronikus médiumról van szó – az evangélium hirdetésének egyik módja. Erre pedig mandátumunk van attól, aki ezt az örömhírt életével és halálával emberközébe hozta.

A találkozó ismétlés akart lenni arról, hogy a közép-európai egyházak összetartoznak, egymásért felelősséget hordoznak, s van közös mondanivalójuk egész Európa és a világ számára.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Hitbéli közösségben

Ritka ajándék, amikor szinte egyidejűleg élhetünk meg azonos irányba mutató, lelkünket felemelő élményeket. Ezt hozta meg számomra az elmúlt hét, amikor először részt vehettem a Magyar Evangélikus Konferenciát jogilag, szervezettel is létrehozó bizottság ülésén – erről lapunk 3. oldalán található híradás –, majd a hét végén Szabadkán lehettem, ahol az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem (EPMSZ) Délvidéki Köre tartotta első konferenciáját.

Nem mintha korábban bizonytalan lettem volna abban, hogy jó ez az út; de ez az egybeesés is erőteljesen jelezte, milyen hangsúlyt kapnak – kell, hogy kapjanak – a jövőben a magyar–magyar evangélikus, protestáns, egyházi, nyelvi, kulturális stb. kapcsolatok.

Az 1969-ben megalakult, bázeli illetőségű, Svájcban bejegyzett EPMSZ tevékenységének súlypontja a rendszerváltozás óta fokozatosan átvevődött az anyaországra, illetve a Kárpát-medencére. Ennek szervezeti megnyilvánulása az 1996-ban alakult magyarországi egyesület, majd a szintén évek óta működő, nemrég ugyancsak szervezeti formát öltött Erdélyi Kör. Most zászlót bontott a Délvidéki Kör, és valószínűleg – a május 21. és 27. között Rimaszombatban sorra kerülő akadémiái hét által is katalizálva – küszöbön áll a Felvidéki Kör megszerveződése.

A cél jól meghatározható: egyházközi egyesületként ápolni az adott régióban a magyar kultúrát, annak a nyitott, toleráns, befogadó, a szó eredeti, nemes értelmében liberális szellemiségének a talaján, mely oly sok értéket hozott létre az elmúlt, nem könnyű évtizedekben. Erről tanúskodnak az évente mennyibenemtel innepének a hetében sorra kerülő konferenciák résztvevői és a Könyvbarátok Körének a tagjai. Az EPMSZ az általa kiadott több mint száz kötet – többek között a Bibó-életmű és az Ordass-könyvek – révén a legjelentősebb nyugat-európai magyar kiadónak tekinthető.

Az árhullám magyarországi levonulása után a romániai területeken még mindig árvízi vészhelyzet van. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet a dél-romániai súlyos árvízi helyzetet értékelve úgy döntött, hogy segélycsomagokkal támogatja a Dolj megyéből kitelepített árvíz-károsultakat. A szervezet munkatársai a helyszínen végzett felmérések alapján állítják össze a segélycsomagokat. Pillanatnyilag – a járványok és fertőzőek elkerülése érdekében – személyes tisztálkodószerekre van a legnagyobb szükség a térségben. A hatszáz családi csomagból álló szállítmányt május 10-én osztották szét a munkatársak a leginkább károsult települések károsultjai között. A segélyprogram értéke kétfélmillió forint; ez a segélyszervezet célja elkötelezettségével kerül felhasználásra.

Mint ismeretes, a MÖSZ az elmúlt hetekben számos magyarországi és délvi-

Minden körnek feladata – saját programja mellett – a kapcsolattartás, amely alapvetően abban nyilvánul meg, hogy részt veszünk egymás alkalmain. Így mentünk nagy örömmel Szabadkára, és regisztráltuk hasonló jó érzéssel, hogy a spiritualitás igénye, a hitbéli közösség meghatározó. A kör elnöke, megszervezője, házigazdánk, dr. Bordás László közszóntó szavai után péntek délután Orosz Attila verbázi református lelképásztornak a 133. zsoltár alapján tartott áhítatával kezdődött a konferencia. Vasárnap délelőtt pedig az evangélikus istentisztelet szolgált a tanácskozás záróalkalmául; ezen Dolinszky Árpád szuperintendens hirdette az igét.

Közben a szabadegyetem legjobb hagyományait idézően zömmel a főtémáról hallgatunk előadásokat, illetve kerakasztal-beszélgetéseket: A szecesszió Szabadkán – avagy hogyan lehetne Szabadkát az európai szecesszió fővárosává tenni? Jó ötletnek bizonyult, hogy az alaphangot a magyarországi egyesület elnökségi tagjának, Kőszegi Ábel szerkesztőnek az előadása adta meg, Szabadka egy kívülálló szemével címmel. A vállaltan provokatív referátum, mely Szabadka kallódó értékeit és lehetőségeit taglalta, becsületükre legyen mondva, nem elutasítást, hanem együttgondolkodást váltott ki a jelen levő kiváló szakemberekből.

Bár a szombat délelőtti sétán közvetlenül is meggyőződhetünk több épület – például a világörökség részét képező zsinagóga, a Reichle-palota, a Városháza – szépségéről, sokat jelentett Siflis Zoltán dokumentumfilmjének (A szecesszió Szabadka) a megtekintése; így átfogó képet kaphattunk a város műemlékeiről. Az ezt követő beszélgetés nyomán, melyben a film alkotóján kívül Ninkov Kovacev Olga művészettörténész és Szabó Zsombor városi főépítész vett részt, tájékozódhattunk a múlttról és a jelen feladatairól, lehetőségeiről, a reményekről egyaránt.

Az is kiderült, hogy bár talán létezik, mégis hiányzik Szabadkán az az értel-

miség, mely hátteret, egyben nyomatékot adna a jó törekvéseknek. Az összefogás is lehetséges, ezt példázta, hogy a hétvégét együtt szervezte a Délvidéki Kör a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel, melynek főtájkára, dr. Szőlősy Vágó László nemcsak a városnéző sé-tát vezette szakszerűen és jó humorral, hanem mint a Ballangó együttes lelke az esti kulturális programról is gondoskodott. Dalok és versek a magyar nép zivataros évszázadából – e címet viselte az együttes zenés irodalmi műsora.

Nagy sikere volt a napokban hetvenötödik születésnapját ünneplő művészettörténész, Duranci Béla könyvbemutatójának. A kötet A vajdasági építészeti szecesszió címmel látott napvilágot. A témával fél évszázada foglalkozó szerző lebilincselően szólt arról, hogy a 19. század végén, a 20. század első évtizedeiben áttört művészeti irányzat miként részesült hivatalos elutasításban, majd hogyan érvényesült. Ehhez szölköt hozzá az alkalomra Erdélyből érkezettek, képekkel is illusztrálva a nagyváradi szecesszióról adott ismertetést.

Magam azt a feladatot kaptam, hogy Mi a Szabadegyetem, és mi lenne az értelme a regionális szerveződésnek? címmel tartsak előadást.

A vasárnapi istentiszteleten keresztelőre is sor került, és a liturgiával szolgáló Dolinszky Gábor evangélikus lelkész szíven szólt anyák napjáról. Ezt követően megcsodáltuk a templom oltárát és szószékét, melyeket a 19. században a gyülekezet első missziói lelkésze, Korosi Emil faragott műbútorasztalos sógora segítségével. Majd osztoztunk a helyi gyülekezet örömeiben: mint meggyőződhetünk róla, befejezéséhez közeledik a templomhoz csatlakozó gyülekezeti ház felújítása, bővítése.

A sok szenvedést hozó elmúlt évek után reményt keltően alakul a Vajdaságban a magyar evangélikus élet is. A mi felelőségünk is ez, és mi is épülhetünk vajdasági testvéreink hite által.

■ FRENKL RÓBERT

Dél-Romániában is segít a MÖSZ

déki településen vitt az árvíz-károsult családoknak összesen tízmillió forintot meghaladó értékben segélycsomagokat.

A Magyar Ökumenikus Segélyszerve-

zet továbbra is fogad pénzületi támogatásokat árvízi munkájának támogatására a 11705008-20464565-ös adományszámán „Árvíz 2006” megjelöléssel.

Bemutató az Evangélium Színházban

Május első péntekén mutatta be a Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Evangélium Színház Hubay Miklós *Egy faun éjszaka, avagy Hová lett a Rózsa Lelke?* című tragédiáját Udvaros Béla rendezésében. Az előadásról lapunk egy későbbi számában írunk.

További előadások: május 28. (vasárnap) – 16 óra; május 13., 20., 27. (szombat) – 15 óra; június 4., pünkösdvasárnap – 19 óra; június 5., pünkösdhétfő – 15 óra. Jegyárúsítás mindennap az 1/250-5338-as telefonszámon, illetve hétfő, szerda, péntek délután 14-18 óra között a Duna Palota portáján (telefonszám: 1/235-5500). Helyárak: 1800, 1400, 1200 forint.

FOTO: MILOS JÓZSEF

A Jézust követő asszony és két férfi

Tévedés ne essék, Abel Ferrara Mária Magdolna (*Mary*) című filmje nem a magdalai Máriáról szól. E hazánkban húsvétork bemutatott műből nem tudunk meg többet a bibliai személyről, mint amit a Szentírás egyszeri, felületes ismerője: Mária Magdolna a Jézushoz legközelebb álló asszony azok közül, kiket név szerint számon tartott. A nő, akiből hét ördög ment ki, aki nem találja a holttestet a nyitott sírban, akinek Jézus először jelent meg kereszthalála után, hogy feltámadásának hírvivőjévé tegye. Ezt a mítikus női alakot választotta Ferrara közvetítőnek főszereplői és Isten között.

Elgondolodtató, bátor vállalkozás. Ha mást nem is, azt az újdonságot biztosan közvetíti, hogy egy igazán fontos nő is volt Jézus közvetlen közelében édesanyja, Mária, kedves tanítványa, János és a nagyon emberi Péter mellett. A magdalai Mária az összekötő kapocs Ferrara filmjének három főhőse között.

Egy híres, sikeres filmszínész, aki Mária Magdolna megformálása után többé képtelen elszakadni a szerepétől.

Egy híres, televíziós médiaszemélyiség, akinek vallási talkshow-ja nézettségi rekordokat dönt, mégis csak egy családi tragédia tudja őt a transzcendencia felé terelni.

Egy híres, elbizakodott filmrendező, aki a végsőkig tiltakozik, hogy a saját alkotásában oly egyértelműen megmutatózó hitét komolyan vegye.

Hárman egy időben járják lelki záránokútjukat ébredező személyes hitüktől hajtvá, mely a legkülönbözőbb okokból, ám egyformán megkerülhetetlenül kényszeríti őket bizonyos kérdések tisztázására. Hol van a hit helye a modern felhőkarcoló metropolisaiban, a blikkfangos médiával elárasztott világban, melyben a felszínes sztárkultusz és a divat diktál? Vasárnapi istentiszteleteken? Sá-

toros ünnepeken? Ne adj' isten, a hétköznapiakban?

Juliette Binoche, a franciák királynőként tisztelt színésznője alakítja a magdalai Máriát megformáló színésznőt. Filmet látunk a filmben, ahol a színész színészt alakít. Marie – nem véletlenül hallgat Mária névre a színésznő is – a forgatás során szerepe segítségével újjászületik, és képtelen visszatérni semmitmondó, anyagi, sikerorientált életébe. Ezért úgy dönt, Jeruzsálemba megy, környezetét is új lelkivilágához igazítja, nehogy egy kőszá felhőkarcoló kiközöktesse éppen megtalált lelki békéjéből. Története az amerikai szupersztár naiv-romantikus megtéréstörténete, menekülés a manhattani Szodomából, a kulisszák Gomorájából.

Ferrara történetének e szála minden valószínűség szerint hitelesebb maradt volna, ha nem Binoche-t választja az élet ürességére ébredő színésznő szerepére. Binoche azon kevés Oscar-díjas top-színésznők egyike, akit Hollywoodnak sem sikerült kifordítania önmagából. Igaz, európaiként biztonságos távolságból szemlélheti a vörös szőnyegen korzózó, Chanel szemüveges, életfogytiglani alakformálókat. A mély érzésű keresztny színésznővel nem tűnik nehéz feladatnak a megtért bűnös ábrázolása, ám éppen emiatt nem válik története súlyossá. Ez esetben Sharon Stone inkább hozott volna katarzist...

A szent felé törekvő háromság második pillére a zseniális fekete színész, Forest Whitaker által játszott médiaguru, aki az emberiség leggyakoribb hit felé fordító érzésével birkózik: marcangoló bűntudatával. Ő, aki mindenórás terhes felelőségét egyedül hagyva kerget sikert és nőket, hajsza hűján veszíti el szeretteit. Mióta világ a világ, a bűntudatra ébredés, a marcangoló lelkiismeret vagy a halálba,

vagy az Istenhez kerget bennünket. Ferrara itt sem mond újat, s különösebben megrendítőt sem mutat.

Harmadikként a filmbeli film arrogáns és visszataszító rendezőjét (*Matthew Modine*) láthatjuk, aki feltehetőleg nagyot alkot – bár ezt sem fejt ki a Ferrara-féma –, hiszen filmje felforgatja színésznője életét, és embertömeg tüntet a premieren. Ő azonban mindent megtesz azért, hogy távol tartsa magától az érintettség látszatát. Igazi művész: tudat alatt alkot. Igazi művész: fel kell ismernie. A felismerés mégis a semmiből, vilámcspapásként következik, és a néző értetlenül ráncolja homlokát, látva a karakter megtörését.

Ezen a ponton már-már giccsbe hajlik a történet, a hitről szóló filmek legnagyobb csapdájába, amikor újra a filmbeli film Jeruzsálemben találjuk magunkat. A filmbeli valóság és fikció efféle keveredése nemhogy kiközökent, inkább arra segít, hogy elszakadva a film sutaságukban is emberi történeteitől, saját magunkba nézzünk, s magunktól kérdezzük újra és újra: most akkor hogy is van? Honnan fakad a hitünk, és mire is való, ha egyáltalán?

Abel Ferrara művét hagyni kell hatni. Minél idegenebb a zsúfolt, nagyvilági város zajában megbúvó kápolna feszülete előtt zokogó médiaguru, a mobilon élő televízióadásba kapcsolt, Jeruzsálem köveit rová megtért filmsztár és a visszataszító filmrendező Jézus szerepében, annál inkább rájuk magunkat saját hitünk mibenlétén. Ferrara szembebesít, öngazolásra szólít. A filmen kommunikált giccs, üresség, megannyi művészkedés mögött szinte látjuk gúnyos félmosolyát: ha veled ez nem így, bár-hogyan, de nem így, akkor hogyan? Felelj! Akkor hogyan?

■ DEMI

Díjkiosztó délen

A Déli Evangélikus Egyházkerület közgyűlése két pályázatot hirdetett 2005 novemberében.

Az egyik alternatív istentiszteleti formák építőköveinek megalkotására hívott fel, melyek az istentisztelet hagyományos elemeinek megőrzése mellett segítenek abban, hogy lefordítsuk, érthetővé tegyük az istentisztelet eseményét a mai ember számára.

1. helyezés: az EHE hallgatói munkaközössége;

2. helyezés (megosztott): Cserháti Sándor és Szabó András (Szeged), illetve a Tamás-mise csapata (Budapest).

A másik pályázat egyházunk zenei életének gazdagítását tűzte ki célul. Lehetőséget adott arra, hogy különböző lelkiségi, kegyességi irányokból érkező megfogalmazások napvilágot lássanak, melyek nemcsak újszerűségükkel, de tartalmukkal, mondanivalójukkal is gazdagíthatják közösségi alkalmainkat.

1. helyezés (megosztott): Hangraforgó együttes (Győr), illetve Szoukup Gergely (Budapest);

2. helyezés (megosztott): Csorba István és Kertész Eszter (Budapest), illetve Győri

Katalin Dorotya (szöveg) és Győri Gábor Dávid (zene) (Budapest);

3. helyezés (megosztott): Füller Tímea (Tengelic), illetve Laszli Beáta, Bolba Márta és Kovács Viktor (Budapest).

Különdíjat kapott Pataki Judit és Győri Dávid (Budapest), az EHE teológiai szakfordító szemináriuma (Budapest) és Deméné Smidéliusz Katalin (Nagykanizsa).

FOTO: KÉNDI K. PÉTER

Teológushallgatók szolgálat

Korálénekversenymásodszor

Az Alberti Evangélikus Általános Iskola második alkalommal rendezett április 29-én énekversenyt evangélikus iskolások számára. A verseny nem titkolt célja a korálokknak, evangélikus énekeskönyvünk gyönyörű dallamainak a népszerűsítése volt. Minden versenyző egy szabadon választott és egy kötelező korált adott elő.

A harmincegy résztvevővel zajlott versengés a következő eredménnyel zárult.

Kiemelt arany minősítést kapott: Balás Eszter (Deák téri gimnázium), Csepregi János (Deák téri gimnázium), Iker Borbála (Alberti).

Arany minősítést kapott: Kiss Nikolett (Alberti), Délkúti Ágnes (Alberti), Miklós Illikó (Győr), Rusznyák Kitti (Kőszeg).

Ezüst minősítést kapott: Sznopka Ivett (Alberti), Kaiser Kitti (Alberti), Jansik Réka (Deák téri gimnázium), Iker Márta (Alberti), Mályi Ambrus (Deák téri gimnázium), Szilas Benjámin (Sopron), Békési Kitti (Alberti).

■ SOMOGYI VERONIKA

„Nem szeretem a háttérzenét...”

Interjú Gryllus Dániellel

► „Múlt héten egy barátom elképedve kérdezte meg a Marczibányi téri Kaláka-koncert után: »Hogy az ördögbe tudtok ennyi szöveget megjegyezni?« Ilyenkor általában az a válasz, hogy odafigyelés, tréning és rutin kérdése a dolog. De hát nem csak erről és főleg nem erről van szó...” – mondja Gryllus Dániel, a Kaláka együttes alapító tagja, miközben az interjúhoz készülődünk. A zenészt Cantate vasárnapjának apropójából éneklésről-zenélésről kérdeztem.

– Mi tehát a helyes válasz a barátja által feltejtett kérdésre?

– Azért tudjuk megjegyezni a sok szöveget, mert tudunk hozzá dallamot is. Dallamot, amely hordozza, tagolja, agyunkba vési a szöveget. Sokszor előfordult már, hogy egy verset próbáltunk felidézni, és elakadtunk valahol. Ha viszont ismerünk hozzá dallamot, könnyebben tudjuk folytatni.

– De ugye énekelni nem azért szokott az ember, mert így könnyebben jegyzi meg a szövegeket?

– Nem bizony. Hanem mert énekelni jó. A gyerekek halandzsaszövegeket is szívesen énekelnek. Vannak, akik olyan nyelven szeretnek dalolni, amelyen nem beszélnek.

– Ön és a zenekar többi tagja miként került közel az énekléshez?

– Kodály Zoltán koncepciója szerint tanító ének-zenei általános iskolába jártam, a híres Lorántffy utcaiba. A Kaláka alapítói és mai tagjai mind oda jártak. Innen van közös zenei anyanyelvünk. Barátom, aki nem zenei tagozatú osztályba járt, mesélte: mindig irigykedve hallgatta, hogy hazafelé menet több szólamban szolmazálva énekelünk. Nemhogy untuk volna már az éneklést – pedig mindennap volt énekóra, másnaponta karéne, hangszeroktatás, kamarazenélés is hetente többször –, hanem énekelünk a „kötelezőn” túl is.

– Önöknek tehát örömforrás volt az éneklés. Vajon az-e manapság, a mai gyerekek számára is?

– Japánban mesélték, hogy a gyerekeknek régebben büntetésként szabták ki, hogy a fal felé fordulva kellett állniuk, és énekelniük kellett. Ma már persze egész más ott a helyzet, nagyon fejlett a kóruskultúra. Néhány éve japán turné alatt megbetegedtem, és egész nap a szállodában maradtam. Az egyik tv-csatornán több órán át kórusversenyt közvetítettek. Többek között Kodály- és Bárdos-kórusokat is énekeltek a japán gyerekek. Lehetséges lenne ez ma Bartók és Kodály hazájában? Költői a kérdés, nyilván szó sem lehetne róla, hiszen rotaná a szent nézettségi mutatót. Ahogy sajna az iskolai énekköztetés is visszaszorult, a zeneiskolák is a fennmaradásuk miatt aggódnak.

– Másképp olvassa-e „zenészfütlel” a Szent-írást?

– Nem hiszem. Talán azokat a részeket kicsit másképp, amelyekből ének szüle-

tett: a Pál-leveleket, a Hegyi beszéd részleteit és azt a tizenöt zsoltárt, amelyet Sumonyi Zoltánnal feldolgoztunk, hisz azokhoz más élmények is fűznek. Olyan dolgok is eszembe jutnak róluk, melyek egy „átlag” bibliaolvasónak nem, és nekem sem, ha más részleteket olvasok.

– A lemezfelvételek – például a Pál apostol levelei – milyen hatással vannak Önökre?

– Egy ilyen dalsorozat megírása bizony megmozgatja az embert. Valami módon „belülre” akar kerülni. Közelebb, például ez esetben Pál apostolnak az általa elképzelt egyéniségéhez, életéhez, működési területének a muzsikájához – még ha ez a muzsika nem is ókori, legfeljebb archaikus. De ez az alkotói folyamatra vonatkozik. A felvétel más, az precíz munka; az ember a tisztaságra, a szöveg érthetőségére figyel, a mondanóját nem akkor találja ki. Ott inkább elfáradunk. Megint újabb állomás, amikor szembesülünk a kész felvétellel, amikor lehallgatjuk; főleg ha ez néhány nap elteltével történik meg. Akkor a hatása alá kerülünk, még ha belülről ismerjük is minden kis részletét.

– Egy-egy „bibliás” koncert végére éreznek-e valami változást a közönségen?

– Nem „csak” a közönségen, magunkon is. Emlékszem, tizenöt évvel ezelőtt, a Pál apostol bemutatóján az utolsó tétel, Pál imája vége felé furcsa érzés fogott el: mintha kevésbé hatott volna rám a gravitáció. Gondoltam, ez a bemutató izgalma és a kemény feladat teljesítése feletti megkönnyebbülés. A második előadásnál már tudtam, hogy másról van szó. Így a kétszázadik előadás körül pedig már szinte úgy várom ezt a hatást, mint ahogy a kábítószeres várhatja az anyag szétáradását. Többen megerősítettek a közönségben ülők közül, hogy ez nem egyedül az én érzésem.

– Mit jelent az Ön számára a zene, ezen belül is az egyházi zene?

– Szeretném elkerülni a kérdésre adható kötelező közhelyválaszokat, hiszen mit mondhat az a muzsikus, akinek a zene és környéke harminchétféve gyakorlatilag a hivatásává lett? Inkább a befogadó oldaláról közelítenék. Én bizony kevesebb zenét hallgatok az átlagosnál. Nem szeretem a háttérzenét; vagy odafigyeklek rá, vagy inkább nem szőljön. Koncert előtt is mindig kérem, hogy ne szóljon a zene, majd csak ha mi játszunk. Zajkulisszává degradáljuk a muzsikát. Szerencsére a templomi zene meg nem tart itt, nem „orgonálják alá” a prédikációt, és az ének sem felvételről szól, hogy a gyülekezetnek csak tátognia kelljen. Szeretem, hogy az evangélikus egyházban sok templomi zene szól. Nosztalgia-áival emlékszem vissza azokra az időkre is, amikor a Lutherániában énekeltem. Alapvető, meghatározó élményeim gyerekkorom óta a Deák téri koncertek.

– Ön szerint többet vagy kevesebbet énekelünk az utóbbi években?

– Talán nem énekelünk kevesebbet, csak a sok zene miatt nem hallatszik. Pedig énekelni mindenki szeret, ha tud, ha nem, mert énekelni jó, főleg együtt, amikor a hangok, a lelkek összeérnek.

■ BODA ZSUZSA

Rendhagyó irodalomóra

FOTO: MENYES GYULA

Immár másodikban tartott rendhagyó irodalomórát Nagy Gáspár Kossuth-díjas költő (képiünk jobbra) a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ diákjainak. Az április 27-i szívneművel és személyes élményekkel tarkított előadásra a költőt elkísérte, és köszöntőt mondott Gülch Csaba újságíró (balra).

NÉPFŐISKOLA

Az európai vérkeringésben

Az Equal egy közösségi kezdeményezés, melynek keretében egy nemzetközi partnerség tagjaként az egész európai közösség számára is hasznosítható termékek létrehozására nyílik lehetőség. A Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség által vezetett fejlesztési partnerség a nemzetközi együttműködés keretében spanyol, olasz, francia és svéd partnerekkel dolgozik együtt.

A nemzetközi partnerséget a svéd partner vezeti. Az egyik legnagyobb nővuma az együttműködésnek az, hogy a szociális gazdaság területén egy olyan felsőfokú kiegészítő képzést hirdet és valósít meg, melynek végeztével a hallgatók képesek lesznek a saját országukban szociális vállalkozásokat szervezni, működtetni. Ennek a képzésnek a neve ECCE 2 (ugyanis nem előzmény nélküli, korábban már egy nagyon hasonló

nos még csak az elméletek szintjén működnek: tudniillik hogy a nők társadalmi beilleszkedésének előmozdítását milyen célcsoportok mentén, hogyan kell elkezdeni, és hogy ezekhez a programokhoz nemcsak az érintetteket szükséges képezni, hanem az őket alkalmazó munkahelyeken is fejlesztéseket kell végezni.

A francia partner szakképzéssel kombinált szociális vállalkozásának társadalmi kisebbségek körében megszerzett tapasztalataiból kitűzhetjük azt az irányt, mely sem a hazai partnerség egyes tagjaitól, sem magától az evangélikus egyháztól nem áll távol: ha az embereknek lelki és szellemi segítség mellett közösségi teret is adunk, akkor képesek lehetnek arra, hogy új módon lássák az élet helyzetüket, és együtt lesznek képesek megoldani a nehézségeiket.

A népfőiskola épülete

képzést szervezett egy nemzetközi partnerség, méghozzá pont a svéd partnerek közreműködésével).

De miért is jó nekünk ez a nemzetközi együttműködés? Egyrésztől megismerünk nagyon sok szakembert szerte Európából, ezek az ismeretek pedig a későbbiekben is nagyon sok haszonnal járhatnak majd a mindennapi munkánkban. Másrészt azzal a haszonnal is jár, hogy a partnereink tapasztalatait fel tudjuk használni a saját mindennapi munkánkban.

Mit tanulhatunk el a partnerektől?

A svéd partnertől megtanulhatjuk, hogy milyen módon lehet hátrányos helyzetű, esetleg megtört egzisztenciájú embereket célirányosan, modulrendszerben képezni, velük egy szociális vállalkozást létrehozni és a végén az egészét a saját előrehaladásuk érdekében működtetni, felhasználni, bővíteni.

A spanyol partner programjából, amely a nők társadalmi esélyeinek növelését célozza, áttemelhetjük azokat az elemeket, melyek Magyarországon saj-

Az olasz partnertől az úgynevezett atipikus foglalkoztatási formák meghonosításában szerzett tapasztalatait vehetjük át. Ennek egyik komoly színtere maga az egyház is mint foglalkoztató szervezet, de gondolhatunk elesett embertársaink különleges foglalkoztatási formákba való helyezésére is.

Eddig arról volt szó, hogy miért is jó a hazai fejlesztési partnerségnek és ezen belül egyházközségünknek ez a nemzetközi együttműködés. De mit adunk mi az uniós partnereinknek? Természetesen azokat a módszereket, megoldásokat, melyek nálunk jelentkeznek újjáélesztés, és melyeket örömmel fogadnak tőlünk. Ezenkívül van még egy hatalmas adomány, amelyet azonnal megértettek, amikor megismerkedtek programunkkal: azt a szellemiséget, azt a hitbéli többletet is magukévá teszik, melyet csak az egyház jelenléte képes adni egy ilyen programnak. Ez a mi legnagyobb adományunk nemzetközi partnereink számára.

■ GAÁL ROLAND

A fejlesztési partnerség ülése

Tessedikkel a XXI. századba

Második Esély Népfőiskola

„Ahol nem gondoltam, nem is gyanítottam, ott is bő gyümölcsöket termelt a mag, melyet szóban és írásban elhintettem. De remélem, még a síromon is ki fognak kelni a virágok, melyek magyát tán időnek előtte, tán természetlen földbe, jó reménység fejében elvettem.” (Tessedik Sámuel)

A fenti című pályázat kidolgozására és megvalósítására fogott össze öt magyar szervezet 2004 kora őszen: a Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség mint főpályázó, a Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kara, a Bihari

Most már a harmadik 26 fős csoportnál tartunk; a képzéseinkben részt vevők hat héten át tanulnak népfőiskolánkon.

De mi is az az Equal program? Egy olyan közösségi kezdeményezés, mely az új típusú, innovatív munkaerő-piaci programok megvalósítását támogatja. Olyan programokat részesítenek előnyben, melyek újszerű módon közelítik meg a hátrányos helyzetű munkavállalók esélyegyenlőségének kérdését, valamint a foglalkoztatásuk, az oktatásuk, az ismételt munkába állításuk módszere olyan újításokat tartalmaz, melyek később felhasználhatók az Európai Unió

lex, organikus egységként kezelve, a szellemet, a lelket erősítve, fejlesztésüket kulturális hatásokkal kiegészítve, számukra új ismereteket nyújtva próbáljuk őket ahhoz segíteni, hogy önálló életvezetésre, kreatív problémamegoldásra képes egyéniségekként kerüljenek ki a programból, és személyes példájukon keresztül képesek legyenek embertársaikon is segíteni. Ehhez a népfőiskolai kereteket használjuk, amelyet a Bihari Népfőiskolai Egyesület, valamint a Magyar Népfőiskolai Társaság segítségével tudunk a programba illeszteni.

A program foglalkoztatási fókuszá-

Önismereti tréning

Népfőiskolai Egyesület, a Középhalmi Evangélikus Misszió Alapítvány, valamint a Szarvasi Ifjúságért Akciócsoport Egyesület.

2005. január 13-án értesítést kaptunk az Equal Irányító Hatóságtól, hogy pályázatunkat megvalósításra érdemesnek találták, és megkezdhetjük a szakmai munka előkészítését. Az előkészítés közel hat hónapon keresztül zajlott; közben ki kellett dolgozni a megvalósítandó program minden egyes részét: a toborzás, a képzés, a lelki felkészítés, az utógondozás, a munkába helyezés programelemeit. Felállt az a szakértő csapat, mely lehetővé tette, hogy szinte elsőként kössük meg a szerződésünket a végrehajtásra, és kezdjük meg a beiskolázást.

nemzeti munkaerő-piaci szolgálatai számára. Az Equal egyik fő gondolata a partnerség, valamint a nemzetközi együttműködés.

Szervezeteink az Equal „E” kategóriájában pályáztak, melynek témája: „Az egész életen át tartó tanulás és a »befogadó« munkahelyi gyakorlatok támogatása, amelyek a munkaerő-piaci diszkrimináció és egyenlőtlenségek szempontjából érintett emberek álláshoz jutását és munkában maradását segítik.”

Pályázatunk fő innovációja a „Szakmai-Lelki Erősítő Módszer” (SZLEM), mely az eddig megszokottól eltérően nem szakképzést adva, munkahelyet teremtve próbál segítséget nyújtani a rászorulóknak. Az embereket komp-

ban a munkaerő-piaci szempontból hátrányos csoportok, kiemelten a szenvedélybeteg segítése áll.

Külön öröm számunkra, hogy együttműködésünk az úgynevezett civil szférában valósulhat meg. Fontos számunkra, hogy projektünk Szarvas első olyan civil kezdeményezéseként nyerte el egy szakmai fórum, az Equal Irányító Hatóság támogatását, amely a munkaerő-piaci esélyegyenlőség megerősítéséhez való hozzájárulást tűzte zászlajára. Sikereink üzenete, hogy az egyház is képes megfelelő körülmények között alkotó módon új irányok kijelölésében részt vállalni, és ha kell, nem fél elsőként indulni az ismeretlenbe.

■ LÁZÁR ZSOLT

A képzők képzése

LAI MELLÉKLET

XXI. századi népfőiskola: tanítás, oktatás vagy képzés?

„Tanítások egyszerűséggel, tegyetek vallást hitetektől szelidséggel!” (Luther Márton)

A felnőttképzésben sajátos módon kerülünk bizonyos kifejezéseket. Ennek oka nem diszkrimináció vagy a kifejezések bántó volta, hanem az, hogy el kívánjuk kerülni azokat a reflexeket, melyek beleivódtak az emberekbe gyermekkori iskolai élményeiknek köszönhetően. Ezért a használt kifejezések pozitív tartalmat hordoznak; a tanítás helyett képzést, a tanár helyett képzőt használunk.

A jelentkezéseket követően az első csoportunk 2005. november 28-án, a második 2006. február 13-án, a harmadik pedig április 3-án kezdte meg intézményünkben azt a hat hetet, amely meghatározó élményévé kívánt lenni annak a közel nyolcvan embernek, akik hallgatóinak mondhatták magukat. A harmadik csoport hallgatói május 19-én vehetik át a képzés egészéről kiállított tanúsítványt; az ünnepélyes alkalomnak a szarvasi evangélikus Ótemplom ad helyet.

A csoportok a szakmai ismeretek alapján tagolódtak: az egyikben vállalkozási ismereteket, a másikban informatikát lehetett tanulni, és volt olyan is, amelyben intenzív angol nyelvi képzés folyt. Mindez csoporttól függően 90-120 órában zajlott.

A **kompetencia alapú képzés** (Második Esély Iskola) moduljainak óraszámhányadát a Bihari Népfőiskolai Egyesület állapította meg, közel 60 órában. A **Tematikus problémafeltáró csoport** (33), az **Európai kulturális élménynyújtás** (14), valamint az **Addikció** (2) elnevezésű modulok – zárójelben feltüntetett – óraszámát a Szarvasi Ifjúsáért Akciócsoport Egyesület szakmai csoportja adta meg.

A képzésben megjelenő elemek

A **Vállalkozói ismeretek** modul hallgatók nemcsak a szakmai órákon sajátíthatták el a feltétlenül szükséges jártasságot, hanem a többi szakmai modul is segítette őket abban, hogy megismerjék a hazai vállalkozások feltételrendszerét, valamint a szakmai követelményeket.

Az **Informatika** modul célja az operációs rendszer, az irodai programcsomag és az internet legfontosabb tulajdonságainak ismertetése. A képzést követően a hallgató rendelkezni fog olyan alapokkal, amelyek alkalmassá teszik arra, hogy számítógépes munkahelyre kerülve a munkáját eredményesen végezze, és lehetővé teszik számára – szükség esetén – az önképzést is.

Az emelt szintű idegen nyelvi csoportnak elsősorban az angol nyelvel való ismerkedés, illetve a nyelv elsajátítása volt a célja. A megvalósulás hatékonyan bizonyult.

A **Második Esély Iskola** moduljainak nagy szerepe volt abban, hogy a már említett szakmai tárgyakat sikeresebben sajátítsák el. A hallgatók olyan alapkompenciáinak, készségeinek a fejlesztése zajlott, amelyek az élet sok területén használhatók. A **Tanulástechnika** modul a tanulási problémák felismerését, azonosítását célozta, továbbá kipróbált, hatékony tanulási technikákat mutatott be. A **Kommunikáció és önismeret** modul a pozitív énkép, az önbizalom kialakítására és a kommunikációs képességek bővítésére, továbbá az aszertivitás fejlesztésére helyezte a hangsúlyt.

A **Matematikai műveltség** modul kiváltékon a vállalkozói csoportban adott olyan ismereteket, amelyek elengedhetetlenek az adott szakirány tudnivalói-

nak az elsajátításához. Ugyanez a modul az idegen nyelvi csoportban a logikus gondolkodás erősítésére vezetett, meg-alapozva a nyelvi struktúrák megértését és elraktározását.

Az **Ismerkedés és csapatépítés** modul elsődlegesen nem a szakmai tárgyakat támogatja, hanem a hatékony képzést alapozta meg. A csoportok akkor válnak csapatokká, ha nem pusztán egyének halmazai, hanem megvalósul bennük a tagok együttműködése. Az első nap leg-főbb tevékenysége a csapatépítő tréning volt. Ennek célja a közösségépítés, az együttműködés, a csoportos döntéshozatal fejlesztése, egymás jobb megismerése.

Az **Állampolgári ismeretek** modul az egyén számára lehetővé teszi a polgári életben való részvételre való felkészülést. Hallgatóink tájékoztatást kaptak például országunk alkotmányáról, szó esett arról, kik az országot vezető miniszterek, megismerkedhettek olyan fogalmakkal, mint a **demokrácia, állampolgárság, kormányzati hatáskör**.

Az **Európai kulturális élménynyújtás** modul célja irodalmi alkotások, valamint filmművészeti értékek bemutatása. A modul kiegészült könyvtárlátogatással, értékközvetítő filmalkotások levetítésével, valamint **Fürdő-kultúra** címmel fürdő-látogatással.

A **Keresztény értékek és hagyományok** modul célja, hogy megismertesse a résztvevőket a keresztény értékrend állandóságával, annak alapvető szellemiségével. A modul keretében hallgatóink megismerik a keresztény kultúrkör hagyományait, ünnepeit. Részt vesznek egy templomlátogatásban, ahol a helyi gyülekezet történetébe nyernek bepillantást. Tanulmányozzák az alapvető keresztény szimbólumokat, majd egy rövid orgona-

koncertet hallgatnak meg, kapcsolatba kerülve így az egyházzal.

Az **Addikció** modul felkészíti a hallgatókat, hogy szenvedélybetegség esetén képesek legyenek segítséget elfogadni és másoknak segítséget nyújtani, ismerjék azokat a csatornákat, ahonnan támogatást kaphatnak. A **Tematikus problémafeltáró és önszempont** modul alapvető módszerét a pszicho- és biodramatikus technikák szolgáltatták. A csoportban történeteket játszanak el, ezek segítségével egyéni megoldásokat, konfliktuskezelési lehetőségeket ismerhetnek meg. A játékok minden esetben az egészséges énkép kialakítását és fejlesztését tűzi ki célul.

Az **Érezhető módon nehezen nyíltak meg. Negatívan látták önmagukat, jelenüket-jövőjüket.**

Idővel egyre szorosabbak lettek a kapcsolatok, a tagok nyíltabbá váltak egymás és képzőik felé. Egyre motiváltabbak lettek az alkalmakon. Kíváncsiságuk, nyitottságuk, lelkesedésük folyamatosan nőtt, a bizalom erősödött: a gyengébbeket segítették, felkarolták, biztatták. Egyre inkább tapasztalható volt ragaszkodásuk a programhoz, a képzőkhöz és társaikhoz. Bizakodásuk a hatodik hét végére kifejezetté vált. Többségük munkanélküliként került programunkba. Nyilvánvaló, hogy jövő-képüket az élethelyzetüket kísérő ki-sebbrendűségi érzés, kilátástalanság határozta meg. A képzési periódusok során azonban változás állt be a csoportok életében.

A **kollégista** hallgatók sajátos közösséget alkottak; voltak bejáró hallgatóink is, akik rendszeresen együtt voltak a kollégistákkal, szabad idejüket együtt töltötték.

A képzés helyszíne

A népfőiskola épülete négy teremből áll. Ezeket négy, kimagaslóan fontos személynél neveztük el. Az első a **Tessedik-terem** (a felnőttképzés szarvasi illetőségű történelmi alakja, **Tessedik Sámuel** után). E teremben elsősorban közösségi, két csoportot érintő alkalmak tarthatók, továbbá az étkeztetés is itt folyik. A második a **Moreno-terem** (**Jacob Levi Moreno**nak, a pszichodráma ősatyjának a nevét viseli). Itt található a „Moreno-színpad”, mely lehetővé teszi a dramatikus csoportok optimális működését. E helyütt a tematikus problémafeltáró és önszempont csoportok éppúgy helyet kaptak, mint a **Kommunikáció és önismeret** modul órái vagy az angol nyelvi órák. A **Grundtvig-terem** (**Nicolai Grundtvig** (1783–1872) dán evangélikus püspökről, a népfőiskolák megálmodójáról kapta a nevét. Bensőséges színek, barátságos hangulat jellemzi ezt a helyiséget, amely egyaránt helyszíne volt a „frontális munkaformában” tartott óráknak és a népfőiskolánkon oktatott egyéb modulok foglalkozásainak. Végül a **Neumann-teremben** – melynek névadója **Neumann János**, a számítógép ősatya – a számítástechnikai alapsmeretek, illetve az informatika oktatása zajlik, valamint ez szolgál nyelvi laborként. A teremben korszerű számítógép és széles sávú internet áll minden hallgató rendelkezésére.

A személyes hang, az odafigyelés, a sikerélményszerzés, valamint az arra irányuló törekvés, hogy bebizonyítsuk: minden hallgatónk fontos és értékes, mind-mind olyan önbizalomnövelő erőnek bizonyult, melyet továbbra is erősségünknek említhetünk.

A hat hét alatt hallgatóink impulzus-szerűen egyszerre kaptak szakmai, kompetencia-, személyiségfejlesztő képzést és spirituális töltetet hordozó alkalmakat. A közös filmnézések, közös étkezések, múzeum- és könyvtárlátogatások – illetve kollégistáknál az együtt lakás – olyan együttes élményeket eredményeztek, melyek a személyiség egészére hatottak. Ez növelte a szociális érzékenységet ugyanúgy, mint ahogyan segítette az egyéni fejlődésüket.

Hallgatóink a képzés végeztével többet kapnak egy „papírnál”. Sikerélményt, törődést és sok tapasztalatot, melyre máshol nem lelhetnek rá.

■ BENKÓCZY PÉTER
segédlektör, képzési koordinátor

Angolóra – egy kicsit másként

Ha felkeltettük érdeklődését, és szeretne részt venni szeptemberben induló képzésünkön, keresse munkatársainkat:

- Lázár Zsolt igazgató lektész, projektvezető (tel.: 20/824-4211; e-mail: lazar@szarvas.hu)
- Hodálk Pál toborzási és foglalkoztatási koordinátor (tel.: 20/221-18-18 vagy 66/313-311, 2136-os mellék; e-mail: foglalkoztat@tessedik.hu)
- Dr. Litkei Júlia nemzetközi menedzser (tel.: 30/539-35-36; e-mail: litkei.julia@mvk.tsf.hu; levelezési cím: Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség, 5540 Szarvas, Vasút u.10.)

...vagy mentorainkat:

- Ambrusné Hegyesi Mária (Szeghalom) 70/339-8931
- Andáné Szöllősi Éva (Gyula) 30/637-2402
- Csathó Éva (Battonya) 20/215-5898
- Deák Gabriella (Hódmezővásárhely) 20/824-7403
- Feyér Sándor (Mezőberény) 20/824-5661
- Hinelné Szilágyi Krisztina (Gyomaendrőd) 70/368-7117
- Pathó Gyula (Szentes) 20/957-2316
- Rafael Pál (Körösladány) 30/327-6216
- Rágyanszki Erzsébet (Békéscsaba) 20/824-7662
- Ribár Jánosné Zentai Edit (Orosháza) 20/824-3428
- Sonkoly Jánosné (Szarvas) 30/273-6163
- Szabóné Meleg Edit (Tótkomlós) 30/539-8826
- Takácsné Papp Éva (Dévaványa) 20/375-6507
- Zana László (Kunszentmárton) 70/944-2831

Amit kínálunk:

- Ingyenes képzés
- Útiköltség-térítés, ingyenes szállás
- Étkezés térítésmentes biztosítása
- Kiegészítő szolgáltatások (segítség a problémák megoldásában, az álláskeresésben)
- Ösztöndíj

A képzés helye: Szarvas, Tessedik Sámuel utca 24. Időtartama: 6 hét, hétfőtől péntekig.

A program támogatói: Európai Unió, Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium, HEFOP-Equal Irányító Hatóság.

Közreműködő szervezet: Országos Foglalkoztatási Közalapítvány Equal Nemzeti Programiroda. „Az Equal programot az Európai Szociális Alap és a magyar kormány finanszírozza. – The Equal Programme is funded by the European Social Fund and the Hungarian Government.”

 equalhungary.hu

Informatikaóra

A mellékletet szerkesztette: Lázár Zsolt, Csík Attila. Fotók: Benkóczy Péter, Csík Attila

► Köztudomású, hogy az egyházunkban 2006-ban zajló általános tisztújítás a kerületi felügyelői posztot is érinti. A Déli és a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben a jelöltek listáját már jóváhagyták a közgyűlések, így a felügyelőjelölteket lapunk hasábjain most be is tudjuk mutatni. (Az északi kerületben még nem zárult le a jelölési folyamat, ezért az ottani jelölteket egy későbbi számunkban mutatjuk be.) A választást megkönnyítendő mind az öt jelöltől megszabott terjedelmű, összefüggő szöveggént megfogalmazott bemutatkozó írást közlünk. A nyugati kerület jelöltjeinek az írásait a Dunántúli Harangszó szerkesztősége bocsátotta a rendelkezésünkre, míg a déli jelölteket hetilapunk kérte fel. A jelölteket betűrendben mutatjuk be.

Bemutatkoznak a kerületi felügyelőjelöltek

Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Nagy Eörs

Köszönöm mindazok bizalmát, akik támogatják jelölésemet, ami nagy megtiszteltetést jelent. Evangélikus elődeim, a Felsőöri-Nagy, Mészáros, Döbrentey, Perlaky, Leveldi-Kozma családok tagjai közül többen az ige hirdetésével is szolgálták Istent és egyházunkat a 17. századig visszavevethetően.

Családunk – viszonylagos jólétekből – az államosításkor lett osztályidegen. Szüleim, ha nehezen is, de tanítottak, útra indítottak bennünket. Szeretetre, összetartásra, egymás segítségére kértek és neveltek. Áldásunk kíséri emléküket.

Celldömölkön születtem 1944-ben. Szőlőtermesztő és borász végzettségem van. Munkám végig ehhez is kötött. Utoljára egy pincészet vezetője voltam.

Bence Imre bácsi áldotta meg házasságunkat 1981-ben Kelenföldön. Feleségem a tapolcai könyvtár igazgatója. Gyermekünket az ökömen szerint neveltük. Két nagylányom az ELTE Bölcsészettudományi Karának hallgatója. Fiam érettségire készül Budapesten, a Deák téren.

Badacsonyban élek a szüleinkkel együtt épített házban. Ez lett és maradt a családi fészek, ahova szívesen térnek haza az *erre-arra* élők.

Alkalmasságom megítéléséhez tudni kell, hogy egyházmegyei másodfelügyelőként is csak egyéves szolgálat áll mögöttem, nincs tehát gyakorlatom magasabb egyházi tisztség betöltésében. Az egyházi törvényeket is csak ilyen szintig ismertem. Életem során mindig gyakorlati dolgokkal foglalkoztam, elméleti kérdésekhez kevésbé volt érzékem, de egy gazdálkodó szervezet irányítása is következetes gondolkodást igényelt.

Elképzeléseim most sem arról vannak elsősorban, hogyan tehetném egyházunkat kedvesebbé, vonzóbbá a hívők és nem hívők előtt, bár tudom, hogy ma ez a legfontosabb. Én inkább gyakorlati feladatokat látok, amelyek megoldásra várnak, gondolok itt úgy az egyházközösség határainak logikusabb átrendezésére, mint az egyházi ingatlanok felújításának, javításának összetettebb intézésére vagy egy vagyongazdálkodási rend kialakítására. Ezeket fontosnak és – ha szeretettel, megértéssel állunk hozzá – megoldhatóknak tartom.

Ilyen dolgokban szívesen lennék – nem csak felügyelőként – az egyházkerület jóindulatú segítője, mert ha az Úrnak szándéka van velem, meg fogja mutatni azt, hogy hol és hogyan szolgálhatom.

Szabó György

Győrött születtem 1951-ben evangélikus szülők gyermekeként. Középkoromra a Révai Miklós Gimnáziumba jártam. Ezt követően építész-üzemmérnöki, majd épületfelújítási szakmérnöki diplomát szereztem. Műszaki ellenőrként, majd a műemléki belváros rehabilitációjának szervezésén, később pedig a lakásiroda vezetőjeként dolgoztam. 1995-től magánvállalkozásban építési piacelemzést és építési információközzvetítést végzek.

Családi életem rendezett, négy gyermekünk van, két felnőtt és két iskoláskorú. 1990-ben Győrújvárosban egyházközösségi, majd 1995-ben, 2000-ben és 2006-ban egyházmegyei felügyelővé választottak. Részt vettem a győri Péterfy Sándor evangélikus iskola visszaigénylését követő feladatokban. A lakásiroda vezetőjeként, személyesen tárgyaltam le az épület kiürítését.

Szakmai munkásságom egyik szép emléke a kerületi székház építése, amelynek előkészítésében és lebonyolításában térítésmentesen vállaltam a közreműködést. A megépítést követően kaptam megbízást az épület gondnoki feladatainak ellátására. Az egyházmegyén belül több egyházi épület felújításánál tudtam tanácsadással segítséget nyújtani.

2002-ben bekapcsolódtam a Házasság Hétvége lelkeségi mozgalomba, és sokak segítségével sikerült az evangélikus egyházon belül is elindítani ezt a lelki közösségépítést. 2004 óta elnöke vagyok a Família Nagycsaládok Egyesületének, ahol régióvezetőként társadalmi munkában dolgozom.

A kerületi felügyelői jelöltséget nagy megtiszteltetésnek tartom. Fő feladatomban azt tekintem, hogy püspök úr munkáját segítsem. Szükség esetén közvetítek azokat a felvetéseket, megoldási lehetőségeket, amelyek a kerület működését javítják. Igen súlyos problémának tartom hazánk és azon belül egyházunk demográfiai helyzetét, amely létszámcsökkenéssel, a templomban járók megfogyatkozásával párosul. A helyi egyházközösségekben számos helyen nincs közösségi élet. Hiányzik a rövid, közép- és hosszú távú missziói cél. Sajnos az elanyagiasodó világban a tárgyi életfeltételekkel szemben a lelki épülésre csökkenő igény van. Szeretnék egy „ébredési” időszakban akár segédmunkási feladatot is vállalni annak érdekében, hogy ezen változtatni tudjunk.

Megválasztásom esetén a kerületi gondnoki és az egyházmegyei felügyelői tisztségemről lemondok.

Vincze Csaba

1942-ben születtem Szombathelyen. Édesapám tanító, nagyapám kántortanító volt Szergyényben.

A celldömölkői gimnázium elvégzése után kerültem a Műegyetemre. Részből a közösségkeresés vitt először a kelenföldi templomba, majd a Deák téribe, ahol Keken András is megismerhettem. Diákkoromban laktam. Katolikus szobatársaimmal azóta is baráti kapcsolatot tartunk. Ma is úgy vélem, hogy más felekezeti testvéreinkkel elsősorban nem a szertartások hasonlósága, hanem a Krisztus-hit és az ebből fakadó magatartás, tisztesség köt össze.

1965-ben diplomáztam, majd a megyei építési hatóságnál dolgoztam Szombathelyen. 1968-ban kötöttünk házasságot evangélikus kolléganőmmel, Kocsis Piroskával.

1970-től tervezőmérnökként dolgozom. Több kórház, iskola, diákkorház, templom és több száz lakás építését, felújítását terveztem.

Gyermekeink is belenőttek a szombathelyi gyülekezetbe. Piroška műszaki tanár, férjével és három gyermekével Szombathelyen élnek. Katalin teológiát és latint tanár szakot végzett. Jelenleg lelkes doktorandusz, férjével Budapesten él.

Gyülekezetünk munkájába az építési feladatok „vontak be”. Presbiter lettem, majd 1997-től felügyelő. 2001-ben megyei, egyházkerületi és országos presbiternek is megválasztottak, ezért a helyi felügyelői tisztségéről lemondtam. 1992 óta vagyok az országos egyházi építési bizottság tagja. Közel tucatnyi templom felújítását segítettem helyszíni tanácsaimmal. Nem mindig eredménnyel. Megismertem, mennyi ellentmondás feszül szegénységünk és vágyaink között.

Zsinati tagságomról 2002-ben lemondtam, mert úgy véltem, kevesebb jogi előírás és több feyelem lenne jó egyházunkban. És több szolidaritás.

2001-től vagyok a kőszegi evangélikus szakközépiskola igazgatótanácsának elnöke.

Úgy érzem, lassan nemcsak mi, evangélikusok leszünk kisebbség, hanem az egész magyar kereszténység. A korábbi elnyomás összekovácsolta a híveket, a mai hamis információtömeg szétforgácsol bennünket, és alakoskodásra nevel. Ez ellen tenni kell.

Bár legszívesebben építési ügyekkel foglalkozom, ha rám esik a választás, köszönöm, és a megtisztelő szolgálatot erőm szerint végzem.

Déli Egyházkerület

Novotny
Zoltán

A Magyar Rádió az első és egyetlen munkahelyem, ahol negyvenhárom év alatt voltam bemondó, sportriporter, sportszerkesztőség-vezető, a Petőfi rádió főszerkesztője, főmunkatárs. Huszonhét évig a televízió is foglalkoztatott, írtam különböző lapokba, megfordultam szinkronfilmstudiókban, ismeretterjesztő előadásokat tartottam a TIT-ben. A társadalmi tisztségek is megtaláltak. A Magyar Sportújságírók Szövetségének elnöke voltam tizenhét évig, tagja vagyok a Magyar Olimpiai Bizottságnak, elnöke a két éve alakult Protestáns Újságírók Szövetségének.

Édesanyám Békéscsabáról hozta magával a csabai evangélikus egyházhoz, valláshoz való ragaszkodását. Presbiter volt, és diakóniai munkát is végzett az Üllői úti gyülekezetben. Vallásosan nevelt, egyházi iskolában kezdtem a tanulást, jártunk templomba, 1954-ben konfirmáltam. Az Apácaiban Gyapay Gábor volt az osztályfőnököm, s az ő kiváló emberi és tanári példáját akartam követni, amikor magyar-történelem szakos tanár lettem.

Abban, hogy az egyetemre papleányként bekerülök Kiss Zsuzsannával egymásra találtunk, talán mindkettőnk evangélikus neveltségének is része volt. A békéscsabai Kistemplomban kötöttünk házasságot. Feleségem ma is tanít. Az egyházzal való kapcsolatunk, a lelki élet igénye sosem szűnt meg, még ha nem is volt egyenletes a hosszú évek során. Közel két évtizede szólított meg egy azóta már elhunyt presbiter testvérem a Deák téren. Hívására és ajánlására presbiter lettem. Azóta az oltári ige felolvasói szolgálatát szervezem, és benne vagyok az információs bizottságban.

Két esztendője alakult meg a Protestáns Újságírók Szövetsége azzal a céllal, hogy tömörítse mindazokat, akik számára az örömhír, a szeretet, a boldogság, a békeség, az információcsere, a kapcsolattartás a fontos, akik képviselik a médiában a protestáns értékeket, a jó igazságot, a szeretet győzelmét, a felebaráti megbocsátást. A szervezet alakuló ülésén elnökké választott. Meg kell keresni azokat az újságírókat, akik nyitottak az egyházak felé. Másfelől egyházi embereket kell a média világában szerepvállalásra biztatni. A harmadik lényeges feladat az egyházi médiumok fejlesztése, népszerűsítése, igényes szerkesztőségek, hírgyűjtőségek működtetése.

Még ha a demokrácia és a „szabadság” átmenetileg erősítette is az egyházak társadalmi szerepét, és fellendült a hitélet, mára újra „szabad” egyre élesebben szembefordulni velük, megkérdőjelezni, nehezíteni működésüket. Ezért érzem fontosnak, hogy mind többen vállaljuk azt a munkát evangélikus egyházunkban, amellyel Isten és a hívek bizalma megtalál.

Radosné
Lengyel Anna

1948. november 1-jén születtem Budapesten. Balassagyarmaton nevelkedtem – ott jártam általános és középiskolába is. Érettségi után két évig képzés nélküli nevelő voltam két Nógrád megyei faluban: Magyaránárdorban és Dejtáron, majd az Egeri Tanárképző Főiskola magyar-orosz szakán diplomáztam. Tanulmányaimat az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán folytattam, ahol magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanári diplomát szereztem. Elvégeztem az Újságíró Akadémiát, 1992-ben pedig az Evangélikus Teológiai Akadémia levelező tagozatát.

1972 óta dolgozom a Magyar Rádióban. A Krónika rovat munkatársa vagyok, de nincs olyan rádiós műfaj, amiben ne dolgoztam volna. Öt évig készítettem férjemmel, Rados Péter szerkesztővel hét protestáns egyház vallási felőráit és élő istentisztelet-közvetítéseit, köztük az evangélikus egyházét is. A legfontosabbnak azt tartottuk, hogy az élő, működő evangélikus egyházat mutassuk be, azt, hogy miért érdemes oda tartozni, miért jó evangélikusnak lenni. Göncz Árpád köztársasági elnök Toleranciadíjjal tüntetett ki bennünket. Az utóbbi két évben krónikás munkám mellett a Magyar Rádió legnépszerűbb műsorát, az Egy csepp emberséget készítettem. Ezt is férjemmel közösen csináltuk – a műsorból készült kötetnek ő volt a szerkesztője.

Fiunk, Rados Richárd a Jaffa Könyvkiadó ügyvezető igazgatója. Menyüünk, Homok Melinda pszichológus. Unokánk, Rados Brúnó április 20-án volt egyeztetendő.

Hívó családban nőtem fel. A szüleim által megkövetelt, teljesen természetes nevelési minimum volt a templomba, hittanra, bibliára járás. Szabó József püspök úrnál konfirmáltam, és ő keresztelte fiunkat is. Rónai Zoltán tiszteletadó úrhoz hittanra, Túrmezei Erzsébet diakonissza nővérhez bibliárára jártam, és tőle tanultam németül is.

Mikor a rádióhoz kerültem, fontosnak tartottam, hogy a hit kérdéseiről, az egyházak életéről szóljak. Csak a nyitás és a nyíltság hozhat javulást a neuralgikus kérdésekben. Azon voltam mindig, hogy nyissuk ki a templomajtókat, jöjjön be minél több ember, és mutassuk meg azt a pluszt, amit a hit adhat az életnek.

A harmadik ciklusban választottak meg presbiternek – kétszer az öbuidai evangélikus gyülekezetben, egyszer pedig a Deák téren. Rendszeres lelkesítő szolgálatot végzek a budapesti Szent Margit Kórházban.

Soha nem voltam, és most sem vagyok egyetlen pártnak sem a tagja.

Büszke vagyok, hogy egyházkerületi felügyelőnek jelöltek, a feladatra alkalmasnak érzem magam, és örömmre szolgál, hogy 2006. április 28-án Bonyhádon személyesen bemutatkozhattam a Déli Egyházkerület lelki vezetőinek, akik egyhangúlag támogatták jelölésemet.

Hogyan készülsz a jövőre? Félelemmel vagy várakozással?

Mikor azt a szót halod: „jövő”, mi jut eszedbe? Milyen érzések kerülnek felszínre benned? Izgalmat érzel, vágyakozást vagy várakozást? Esetleg félelmet? Zúrzavart, nyugtalanságot, bizonytalanságot, netán gyámoltalanságot?

Az a gond a jövővel, hogy senki sem tudja, mit hoz. Mint egy izgalmas könyv, amelyik oldalanként tárja föl a tartalmát, a jövő is naponként leplezi le magát előttünk, amiből csak tippelhetünk arra, hogy mi minden történik vagy történhet a következő napokban, hetekben és hónapokban. De semmire sincs ígéret vagy biztosíték.

Éppen ezért keltette fel a figyelmemet egy világhírű vezető szakértő, Peter Drucker megállapítása, amelyet a *Daily Drucker – 366 Days of Insight and Motivation for Getting the Right Things Done* (Napi Drucker – 366 nap befelé fordulás és törekvés a jó döntésekre) című könyvben olvastam. Ez egy válogatás Drucker eddig írt könyveinek legjobb gondolataiból. Ebben a szerző a következő megfigyelését írja le a hosszú távú tervezésről a bizonytalan jövő fényében: „A jövő döntéseket követel. A jelenben. Kockázatvállalást kíván. A jelenben. Tetteket vár el. Most. Megkívánja a rendelkezésre álló forrásokkal és mindenekelőtt az emberi erőforrásokkal való gazdálkodást. A jelenben. Munkát igényel. Most.”

Kétféle végtelmen tekinthetünk a jövőbe: nem teszünk semmit, csak hagyjuk, hogy a jövő „megtörténjen” velünk, vagy megszállottan készülünk az előttünk álló hetekre, hónapokra és évekre anélkül, hogy a jelen pillanatait megbecsüljünk. Van azonban egy harmadik lehetséges megoldás is. Tenni a dolgunkat szorgalommal és bölcsességgel, a tu-

dásunk és reménységünk szerinti legjobb módon, felismerve, hogy a legnagyobb körülményekkel szembe fordított tervek sem számolhatnak az üzleti és gazdasági életben előre nem látható, váratlan eseményekkel.

A *Példabeszédek könyve* egy egyszerű hangyát állít elénk jó példaként arra, hogy miként közelítsünk a jövőhöz: „Eredj a hangyához, te rest, nézd meg az ő útait, és légy bölcs! A kinek nincs vezére, igazgatója, vagy ura, Nyárban szerzi meg az ő kenyérét, aratáskor gyűjti eledelét.” (6,6–8; Károli-fordítás)

A hangyák nem tudnak kieszelni hosszú távú stratégiákat, de ösztönösen érzik, hogy nem tudják átvészelní az élelem nélküli hideg téli hónapokat, ezért szorgalmasan kell dolgozniuk azokban az időszakokban, amikor elegendő eledelt tudnak gyűjteni. Ugyanígy: a helyett, hogy a jólét időszakában öntelté válnának, hirtelen válság esetén pedig zúrzavar jelentkezne, a cégek vezetőinek bölcsen fel kellene készülniük az előttük álló eseményekre, legyenek azok akár jók, akár rosszak. De ahogy a Biblia az igében emlékeztet bennünket: a jövőre felkészülni mást jelent, mint aggódni

miatta, vagy túlzott reményeket fűzni hozzá.

Ne aggódjunk a jövő miatt. Az aggodalmaskodás hatékonyra tehet bennünket, mert sok lelki és érzelmi energiát fordítunk rá, de végül mindez hiába- valóvá lesz, mert nem tudjuk befolyásolni az eseményeket. És a legtöbb dolog, amely miatt aggódunk, végül soha nem következik be. „Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől; mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég minden napnak a maga baja.” (Mt 6,34; Károli-fordítás)

Ne várj túl sokat a jövőtől. Egy jól átgondolt cselekvési terv értékes lehet, de teret kell, hogy hagyjon a váratlan változásokhoz és fejlesztésekhez történő igazodáshoz. Ne várd el az „A” terv sikerét. Készülj fel arra, hogy esetleg a „B” tervet kell megvalósítanod. „Ne dicsekedjél a holnapi nappal; mert nem tudod, mit hoz a nap tereád.” (Péld 27,1; Károli-fordítás)

Ne becsüld alá Isten szerepét a jövő alakításában. Valaki egyszer ezt mondta: „Dolgozz úgy, mintha minden rajtad múlna, és imádkozz úgy, mintha minden Istenen múlna.” Ha elmulasztjuk észrevenni Istennek a mindennapi eseményekben betöltött szerepét, az okozhatja egy cég sikertelenségét. „Nosza immár ti, a kik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk ama városba, és ott töltünk egy esztendő, és kalmárkodunk, és nyerünk; a kik nem tudjátok mit hoz a holnap: mert kicsoda a ti életetek? Bizony pára az, a mely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik. Holott ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, ím ezt, vagy amazt fogjuk cselekedni.” (Jak 4,13–15; Károli-fordítás)

■ ROBERT J. TAMASY
(Forrás: Monday Manna)

Börtönlevél

EVÉLET LELKI SEGÉLY

Szőkéné Bakay Beatrix

► „Lelkészünk hívta fel a figyelmemet egy börtön-bibliórán az *Evangelikus Élet Lelki segély* rovatára; azóta is rendszeresen olvasom. De ott kint, a börtönfalakon túl annyira mások az emberek problémái! Tizenegy éve vagyok bezárva, jövőre szabadulok, és most, hogy ismerem az Úr Jézust, teljesen új életet szeretnék élni. Az a bűnös, régi énem valóban meghalt. Isten megérintett, rám tette a kezét, és én új ember lettem. Nem az a kérdés a számomra, hogy melyik utat válasszam, hanem az, hogy engedik-e, hogy járjak rajta! Még abban sem vagyok biztos, hogy a szüleim megbocsátottak-e nekem. Félek attól, hogy nem fogad vissza a társadalom.”

Kedves Kálmán! Szeretettel biztatom a bölcsesség Lelke által: „Aki megérti az ígét, annak jó dolga lesz, és boldog az, aki bízik az Úrban.” (Péld 16,20) Nagyon örültem levelének és annak is, hogy bár a börtönfalakon túl talán valóban más problémákkal küszködnek olvasóim, azért az örök emberi kérdések között talált jó néhányat, amelyre ön is választ várt.

Először arra gondoltam, hogy magánlevélben reagálok soraira, de aztán eszembe jutott, hogy a nyilvánosság mindig segít. Ezért amellel, hogy természetesen szívesen levelezek önrel rendszeresen, az újság hasábjain is hangot adok annak, hogy milyen gondolatok rohantak meg akkor, amikor levelét kezembem tartottam.

Rendkívül megszégyenítő számomra az a hit és elkötelezettség, ahogy levelének többi, most nem idézett sorában bizonyoságot tesz Urunkról. Azt a tüzes szívet átjárta a Szentlélek Úristen hatalmas ereje! Olyan mély bűnlátás és megbánás van önben, hogy pironkodva gondolok magabiztosságomra. Hiszen nincsenek kis és nagy bűnök, csak bűnök vannak. Életromboló, közösséget mérgező, nyomorba döntő bűnök. Melyeknek zsoldja a halál.

Élitéltként nyilván átéli az ember, hogy tettei méltó büntetését veszi el, míg itt kint érzékelhetjük a közmondás igazságát: „Isten malmait lassan őrölnék.” Látszólag annyi bűn büntetés nélkül marad... Milyen szánandó is az az ember, aki a börtönlakókat valami „különös” bűnösöknek képzeli, és irtózik a velük való legcsekélyebb érintkezéstől is! Ugyanakkor pedig nem hallja az ige figyelmeztető megállapítását: „Mind elhajlottak, valamennyien megromlottak, és nincsen, aki jót tegyen, nincs egyetlenegy sem.” (Róm 3,12)

II. Frigyes porosz királyt (1712–1786) már életében Nagy Frigyesnek nevezték, mert rendkívüli államférfi volt. Valahogy úgy, mint a mi *Mátyásunk*, inkognitóban járta országát. Mindenki bátran fordulhatott kérésével a nagy királyhoz, mert minden panaszt kivizsgált. Egyszer, amikor egy börtönt látogatott meg, és elbeszélgetett a rabokkal, álmélkodva kellett megállapítania, hogy majdnem minden rab ártatlan. Egy kivételével mindegyikük úgy érezte, hogy csupán tévedésből került a börtönbe, vagy egy igazságtalan bíró áldozata lett. Egyetlenegy elítelt volt csupán az egész börtönben, aki bűnösnek vallotta magát, és komoly bünbánatot tartott. Mondanom sem kell, hogy mi volt a bölcs király végzése: „Mit keres ez a gazfickó itt, ahol csupa tisztességes ember van? Ki vele gyorsan, hogy el ne rontsa a többiekét!” Szeretem ezt a kis történetet, mert rávilágít arra, hogy mennyire takargatjuk romlottságunkat az emberek előtt, és hogy ez többé-kevésbé sikerül is nekünk! Önigazságunk pedig a lehető legvisszataszítóbb Isten számára. Szeretném, hogy olvasóim, akik most szembe-

sültek Kálmán történetével, észrevennék, hogy a széles útnak, amely a kárhózatba visz, van egy „járdája” is. Ez nem vezet át a mélyes szennyen. A rajta járók talán a legjobb társaságokban forognak, talán a markáns vallások smink sem hiányzik róluk. Dúskálnak az anyagi javakban, és mindenki kedvencei, mert életszemléletük remekül alkalmazkodik a világhoz. De ha nem fordulnak vissza, mégiscsak a romlás lesz a részük. Kálmán élettere biztosan nagyon lehangoló, telve kiszolgáltatottsággal és talán erőszakkal is. De belül szabad és boldog; és hiszem, hogy nem kell félnie, mert aki érti az Úr szavát, annak valóban jó dolga lesz. A börtönfalakon belül és kívül is.

Kálmán, merjen hinni Isten gondviselő szeretetében! Az az Úr, aki öné találát, amikor bűneinek szennyes árja csaknem elborította – mert Jézus nem azért jött, hogy az igazakat hívja, hanem hogy a bűnösöket (Mt 9,13) –, nem hagyja akkor sem magára, amikor eljön a nap, és megnyílik ön előtt a börtönajtó. Nagyon fontosnak tartom, hogy szülei minél gyorsabban rendezze kapcsolatát! Legyen olyan őszinte velük, mint velem volt. A szülői szív megenyhül, meglátja! Semmiképpen ne tartson semmiféle kapcsolatot a régi rossz társaságával! Már most be kell kapcsolódnia a lakhelyéhez legközelebb lévő evangélikus gyülekezet életébe úgy, hogy levélben felveszi a kapcsolatot a helyi lelkésszel. A gyülekezet védelem! Gondoljon arra, hogy már most legyen valaki, aki segít a szabadulása után nyomban munkát találnia.

Kálmán, testvérem, sikerülni fog! Új élet jár az új teremtetésnek! Ne nézzen vissza! A bűnbocsánat teljes. Krisztusért egyenes derékkal járhat. Kérem, írjon, ha bármiben segíthetem. Mindig lesz egy mentőöv, amelybe belekapaszkodhat.

Imádságos szeretettel:

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveleiket „Lelki segély” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a leveleikre adott válasz lapunkban is megjelenjen.

HETI ÚTRAVALÓ

Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodákat tett! (Zsolt 98,1)

Húsvét ünnepe után a negyedik héten az Útmutató reggeli s heti igéi azon csodákról zengnek új éneket, amelyeket az Úrral egy igában járó keresztények tapasztaltak meg új életükben. Luther Márton szerint: „Isten egyik leggyönyörűbb s legdicsőbb ajándéka az ének. Haragszik is rá a sátán, mert sok kísértést és gonosz gondolatot úz el vele az ember. Az ördög egyszerűen nem bírja ki.” Ezért ma is: „Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodákat tett, és jobbra szabadulást szerzett!” (Zsolt 98,1; LK) Az Isten jobbján lévő Szabadító is ezt tette e földön: „Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura...”

Jézus hívó szava számunkra is érvényes: „Jöjjetek éhözött mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” Ő örök üdvösséget kínál annak, aki vele egy igába hajlja a fejét, s útközben csodálatos megtapasztalásban lesz része. Jézus igája praktikus, mert ő nem félvállról veszi s hordozza a súlyát. Eközben társát is egyre jobban magához húzza, átöleli szeretetével, aki ezáltal megtapasztalhatja: „... az én igám boldogító, és az én terem könnyű.” (Mt 11,25,28,30) Az új ember felöltözése nem lehet teljes Krisztus békességének és beszédének a szívünkbe való befogadása nélkül. A Szentlélek munkájának gyümölcsei az így felcsendülő új énekek, melyek lehetnek zsoltaók, dicséret, lelki énekek, de a legfontosabb, hogy „hálaadással énekeljétek szívetekben az Istennek” (Kol 3,16)! Jakab is az új életet teremtő ígére irányítja figyelmünket, amelynek Isten gyermekei nem feledékeny hallgatói, hanem tevékeny megvalósítói, mert ezt vallják: „Az ő akarata szült minket (újja) az igazság ígéje (az üdvösség evangéliuma) által...” (Jak 1,18) Az angyalseregek karácsonyi dicsőítő énekének csak az első sora hangzik fel változatlan szöveggel Jézus jeruzsálemi bevonulásakor tanítványai ajkán: „... dicsőség a magasságból!” (Lk 19,38) A mennyei seregek új éneke örök-ké zengi Isten és Fia dicséretét. Pál – szerényen – szóban teszi ezt: „Mert semmi olyanról nem memék beszélni, amit nem Krisztus tett általam a pogányok megtéréséért szóval és tettel, jelek és csodák erejével, a Lélek ereje által...” (Róm 15,18–19) Ha nem szólunk világosan, hogyan fogják megérteni? – kérdezi Pál. Ő rendelkezett mind a prófétálás, mind a nyelveken szólás lelki ajándékával, mégis inkább a gyülekezet tanítását és építését választotta: „Imádkozom lélekkel, de imádkozom értelemmel is, dicséretet éneklek lélekkel, de dicséretet éneklek értelemmel is.” (1Kor 14,15) Hogyan imádkozott Jézus az Olajfák hegyén? „Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat, mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.” (Lk 22,42) Mi tudunk-e úgy imádkozni, hogy kísértésbe ne essünk? S mi elfogadjuk-e Péter vallástételét? „Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad. És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje.” (lásd Jn 6,60–69) „Áldjad az Úr nevé, őt áldja minden énbennem! / Áldjad őt, lelkem, és róla tégy hitvallást, nyelvem!” (EÉ 57,5)

■ GARAI ANDRÁS

FOTO: BODA ESZTER

Elmenni vagy megmaradni?

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Balog Eszter

► **Evangelikus ifjúsági vezetők részére rendeztek nemzetközi konferenciát május 1. és 4. között Németországban, Bad Alexandersbad konferencia-központjában, festői környezetben. Hazánkat, egyházunkat négyen képviselték: Mady Erzsébet, az Országos Egyházi Iroda Ifjúsági Osztályának gyermekreferense, Vladika Zsófia és Lackner Eszter teológusok és Pál Marietta ifjúsági vezető (Alberti). Röviddel hazaérkezésük után Mariettát kérdeztem új élményeiről, tapasztalatairól.**

– Honnan érkeztek fiatalok a találkozóra?

– Sokszínű volt a csapat: rajtunk kívül csehek, lettek, finne, norvégok, románok és német fiatalok alkották. Mintegy harmincan töltöttük együtt ezeket a napokat.

– Miről szölgtek az előadások?

– Elmenni vagy megmaradni – ez volt a konferencia központi témája. Egész Európában tapasztaljuk, hogy a fiatalok elhagyják a kisebb falvakat, városokat, és a munkalehetőség vagy a tanulás miatt a nagyvárosokba költöznek. Elsőként azt vizsgáltuk meg, milyen hatások következtekben hagyják el a fiatalok a megszokott környezetüket. Ezután arra kerestük a választ, hogy mit tehet az evangélikus egyházi ifjúsági munka ebben a helyzetben. Megvizsgáltuk, hogyan lehet megszólítani a fiatalokat új élethelyzetükben. Szó esett arról, miként lehet elindítani egy új csoportot, hogyan lehet megszólítani egy-egy célcsoportot, hogyan lehet

projektmunkát végezni egy adott térségben. Ezen kívül szociológiai előadást is hallottunk a fiatalok mai helyzetéről, német és nemzetközi ifjúsági szervezetekről, és megismertük a német evangélikus egyház ifjúsági munkáját is.

– Milyen tapasztalatokkal, ismeretekkel gazdagodtál a konferencián?

– Megláttam, hogy a különböző országok milyen nehézségekkel küzdenek az ifjúsági munka területén, és jó volt ebből tanulni. Rádöbbentem, milyen fontos az európai uniós pályázatokon való részvétel: erre a jövőben nekünk is nagy szükségünk lesz – minden adódó lehetőséget ki kellene használnunk. A legfontosabb kérdés számomra az lett, hogy a hazai, helyi ifjúsági csoportok miért nem fognak össze. Egyházunkban azt tapasztaljuk, hogy mindenki mindig egyedül akar boldogulni. A jövőben ezen változtatni kellene, azaz több közös, összevont programot kellene szerveznünk; csak nagyobb összefogással tudunk előrébb jutni, főleg vidéken. Aztán jó volt megtapasztalni az országok közti különbségeket is. Például azt, hogy Finnországban számunkra átlomszerű adottságok között lehet ifjúsági munkát végezni, oly sok a segítő a lelkes mellett. Bárcsak mi is így dolgoztatnánk!

■ BALOG ESZTER

Felügyelet alatt állva

Ötvenöt esztendeje hozták létre az Állami Egyháziügyi Hivatalt

Az Állami Egyháziügyi Hivatal (ÁEH) a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Oktatásügyi Minisztériummá válását követően, 1951 májusában jött létre. Az ÁEH feladatáról a következőképpen rendelkezett az 1951. évi I. törvény.

„1. § (1) Az állam és a vallásfelekezetek közötti ügyek intézésére, így különösen az egyes vallásfelekezetekkel kötött egyezmények és megállapodások végrehajtása és a vallásfelekezetek állami támogatása céljára Állami Egyháziügyi Hivatalt kell felállítani. (2) Az Állami Egyháziügyi Hivatal a minisztertanács főfelügyelete alá tartozik.

2. § (1) Az Állami Egyháziügyi Hivatal szervezetére, hatáskörére, valamint működésére vonatkozó rendelkezéseket a minisztertanács rendelettel állapítja meg. (2) Az Állami Egyháziügyi Hivatal szervezésével és működésével kapcsolatos személyi és dologi kiadások fedezéséről az állami költségvetésben külön címben kell gondoskodni.

3. § Az Állami Egyháziügyi Hivatal felállításával a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumnak a vallásügyekkel kapcsolatos ügyköre megszűnik, ennek megfelelően a minisztérium elnevezésében a vallási ügykörre való utalást mellőzni kell.”

Az ÁEH-ban három osztály – egyházipolitikai, pénzügyi és személyzeti – között osztották meg a munkát. Az egyházipolitikai osztályt további három csoportra bontották: az első a katolikus, a második a protestáns csoport volt, a harmadik pedig a hivatal saját levéltára. Az itt dolgozók cenzúrázták az egyházi kiadványokat és újságokat, valamint ők fordították le a külföldi leveleket.

Az Állami Egyháziügyi Hivatal vezetői Kádár Jánosnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) első titkárnak a támogatásával a hatvanas évek közepén elérték, hogy a hivatal az egyházipolitikát irányító intézménnyé váljon.

A hivatal – amely lényegében a legapróbb eseményekre is figyelve adminisztrálta az egyházi ügyeket, névlegessé téve ezzel a felekezetek önállóságát – 1989-ig működött, egy megszakítással. 1956. december 29-én a 33. törvényerejű rendelet megszüntette, de 1959. június 2-ától kezdve tevékenysége a rendszerváltozásig folytatódott. Ekkor jogutód nélkül megszüntették.

Az Állami Egyháziügyi Hivatal nyílt iratait a Magyar Országos Levéltárban találjuk, a titkos dokumentumok azonban egyelőre nincsenek a levéltárban.

■ G. Zs.

EMLEKMŰAVATÁS ÉS ÖKUMENIKUS IMA HEGYESHALOMBAN

A kitelepítésre emlékeztek

► „A dicsőséges napokat ünnepeljük, a tragikus évfordulókra pedig emlékezünk” – mondta beszédében Szabó Miklós, a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés alelnöke Hegyeshalomban a múlt hétvégén. Az eseményen a hatvan évvel ezelőtti kitelepítésről emlékeztek meg.

A potsdami konferencia kollektív felelősséget kimondó hamis doktrínáját szem előtt tartva rendelték el szerte Európában milliók – közöttük a magyarországi német nemzetiségűek – kitelepítését. Moson megyéből tizenegy vonat indult Németország felé, zsúfolásig megtöltve az otthonukat elhagyni kényszerülő németekkel, akik Magyarországot mindig is a hazájuknak tekintették. Az első vonat 1946.

április 16-án kelt útra Mosonszalonkáról, amelyet aztán követett a többi. Csak Moson megyéből több mint tízezer embert üldöztek el. Hegyeshalomra május 10-én került sor. Ezen a napon 569 embert kényszerítettek vonatra, hogy húsz kilogrammot meg nem haladó csomagjaikkal elinduljanak a bizonytalan jövő felé.

A hegyeshalmi kitelepítés hatvanéves évfordulója alkalmából emlékművet ál-

lítottak a helyi vasútállomás előtti téren. Az emlékmű felszentelése és megkoszorúzása után az emlékezők átvonultak az evangélikus templomba, ahol ökumenikus imát mondott Butsy Lajos mosoni plébános és Kiss Miklós evangélikus esperes. Az imádságok után a Moson megyében működő német nemzetiségi énekkarok mutatták be műsorukat. Fellépett a mosoni (Wieselburg), a levéli (Kaltenstein), a máriakálnoki (Gahling), a kimlei (Kimling) és a hegyeshalmi (Strass-Sommerein) német nemzetiségi kórus. A templomi megemlékezés után a polgármesteri hivatalban már kötetlen hangulatban folytatódott az emlékező beszélgetés.

■ K. M.

ÖTVENÖT ÉVE TÖRTÉNT...

Szomorú vonatok az angyalföldi állomáson

Közép-Európában a második világháború után sem zárult le az erőszakos lakosságmozgatások, kitelepítések korszaka. Tömegeket telepítettek ki nemzetiségük miatt szülőföldjükről, gyakran a békeszerződés által szentesítve a jogtalanságot. Ezután néhány év nyugalom következett, de a diktatúrák újra elkezdtek az állampolgárok kiűzését, akkor már „politikai megbízhatatlanságuk” okán. 1950-ben a déli és nyugati határ közeléből hurcolták az „osztályidegen” vagy ellenséggyanús elemeket az Alföldre, majd az akció sikerén felbuzdulva a következő évben a nagyvárosok következtek.

1951. május 21-től július 18-ig nagyszabású, megtervezett akcióval több mint ötezer családot, majdnem tizenötezer embert távolítottak el a fővárosból. (Hivatalos közlemény csak 5182 család 12 704 tagját említi, de sok szerencsétlen egyesével csatlakoztak hozzájuk.) Eredetileg 6644 családból 17 344 fő szerepelt a listán, de állami szervektől, követségektől, ismert személyektől sok felmentési kérelem érkezett egyesek érdekében. „Különösen feltűnő a művészeti élet fertőzősége. Kossuth-díjas művészeink egy része rendszeresen kérte egy-egy kitelepítendő személy visszaengedését” – olvashatjuk egy korabeli jelentésben.

A lakosságot megdöbbentette az intézkedés, kézenfekvő hasonlóságot láttak az 1944-es fajai alapú üldözéssel. Azért is, mert a hivatalosan hangsúlyozott 52 gróf, 41 báró, 85 tábornok, 321 törzstiszt, 10 miniszter mellett sok tehe-

tős polgárt – kereskedőt, gyárost – is kitelepítettek, akiknek egy része éppen hogy megmenekült a náci-nyilasok karmaiból. Az Újlipótváros egyes házai szinte kiürültek!

Hétfő-szerda-péntek éjszaka kézbesítette rendőr vagy államvédelmista a „véghatározatot”, amely lakása huszonegy órán belüli elhagyására szólította fel az áldozatot. Teherautó jött – mindig éjjel – érte és engedélyezett holmijáért (500 kg a családof, 250 kg a többi családtag számára), és vitte a gyűjtőhelyre vagy egyenesen az akkor Magdolnavárosi pályaudvarnak nevezett angyalföldi állomásra. A kitelepítettek lezárt személyvonaton utaztak, amelynek az ablakait lefestették – a marhavagon nagyon emlékeztetett volna a hét évvel korábbi időkre.

Megérkezve a kijelölt kis faluba, tanýára, esetleg puszttára (zömük a Hortobágyra került) a rendőrökön kívül az előzetesen értesített helyi pártbizottság tagjai várták őket. Elhelyezésük külön barakkokba vagy a kulákoknak minősített módos gazdák házaiba történt – így a hatalom a vidéki „osztályellenség” is ütött egyet. Az új lakóhelyükön az orvosi ellátás és a gyermekek iskoláztatása nagy nehézségekbe ütközött. Mivel a kitelepítettek nehezen bírták a számukra szokatlan mezőgazdasági munkát, alig kerestek valamit, ennek ellenére béke- és tervekölcsönt jegyeztek velük. Szomorú sorsuk híre eljutott régi lakóhelyükre, félelmet és megütközést keltve.

Újságcikkek próbálták magyarázni, indokolni a jogtiprást – a *Szabad Nép* az 1951. június 17-i számában azt ajánlotta a nyugati tiltakozóknak, hogy inkább az angolok malájföldi kegyetlenkedéseivel foglalkozzanak. Az *Új Élet* a megrémült zsidóságot igyekezett megnyugtani. Viszont *Kónya Lajos* Kossuth-díjas költő versben üdvözölte a „főváros kitakarítását”: „Ki városunkból a herékét, / rontják a pesti levegőt!” – írta.

Megüresedett 5400 lakás, amelyből 1951. július 21-ig 2400-at már ki is utaltak. Ellentétben az újságokban közöltekkel, zömüket nem nagycsaládos munkások, hanem ávosok, rendőrök, katonatisztek és főleg (40%-ban) pártfunkcionáriusok kapták meg őket. Bútorait a Bizományi Áruházban adták el az állam javára.

A kitelepítettek 1953 őszén *Nagy Imre* miniszterelnök rendeletére jöhettek vissza – de nem mindenki. Akiket veszélyesnek tartottak, nem térhettek vissza Budapestre. Eredeti lakásáért, ingóságáért senki nem kapott egy fillért sem. Személyes szabadságukat korlátozták, később is megbízhatatlannak számítottak. Csak a rendszerváltás után kaptak – az 1992. évi XXXII. törvény alapján – tizenegyszer forintot a kitelepítésben töltött hónapokért. Sorsukat azóta sok könyv és film feldolgozta.

Reméljük, az angyalföldi pályaudvar soha többé nem lesz színhelye ilyen eseményeknek.

■ RÓBERT PÉTER

HIRDETÉS

Az Evangélikus Egészségügyi Képzésért Alapítvány közhasznúsági jelentése

Az alapítvány engedélyszáma: PK.A.51 139/1999./2.

Az alapítvány fő feladata a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola támogatása, az oktatás feltételeinek javítása, a képzést szolgáló bel- és külföldi kapcsolatok ápolása.

Az alapítvány munkáltatóként nem szerepel.

A 2005. évi egyszerűsített mérleg és eredménykimutatás: végleges pénzbevételek – 1 579 000 Ft. Végleges pénzkidadások – 925 000 Ft. Tárgyévi pénzügyi eredmény – 654 000 Ft. Forgóeszközök/saját tőke – 1 209 000 Ft. Induló tőke – 200 000 Ft. Tőkeváltozás/eredmény – 355 000 Ft.

HIRDETÉS

Sandi ünnepségsorozat

Szeretettel hívjuk és várjuk Sandra templomunk fennállása kétszáz éves évfordulójának ünneplésére, a hálaadás alkalmaira.

- Május 19-én, pénteken 19 órakor a *Híres Pannónia* régi zenei együttes hangversenye lesz a templomban.
- Május 20-án, szombaton este 19 órakor a kultúrházban *Templom és iskola* címmel *Nagy Tamás* építész tart vetített képes előadást.
- Május 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az ünnepi istentiszteleten *Ittzés János*, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke hirdeti igét. Az úrvacsorai közösségbe, az istentisztelet utáni ünnepi közgyűlésre és az azt követő megvendéglésre is várjuk testvéreinket.

ISTENTISZTELETI REND | 2006. május 14.

Húsvét ünnepe után 4. vasárnap (Cantate). Liturgikus szín: fehér.

Lekció: Jak 1,16–21; Ézs 12,1–6. Alapige: Jn 16,5–15. Énekek: 233., 318.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; II., Húvösvölgyi út 193., Félé de. 10. Herzog Csaba; II., Modori u. 6. de. 3/4 II. Sztójánovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Sztójánovics András; Csillaghegy-Békaásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. Donáth László; Óbuda, III., Dévai Bőró M. tér de. 10. (konfirmáció) Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstick M. u. 36–38. de. 10. (konfirmáció) Solymár Péter Tamás; Káposztásmegyér, IV., Tóth Aladár út 2–4. de. 9. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Smidélíusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; du. 5. asztali beszélgetés Zászkaliczky Zsuzsanna művészettörténésszel; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv., konfirmáció) Szirmai Zoltán; du. 5. (ifjúsági szeretetvendégség); VIII., Üllői út 24. de. fél 11. Kertész Géza; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. (úrv.) Kertész Géza; VIII., Vajda P. u. 33. de. 9. Smidélíusz András; IX., Gát utcai római katolikus templom de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. fél 11. Smidélíusz András; Kerepesi út 69. de. 8. Tamásy Tamás; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) Joób Máté; de. 11. (úrv.) Matti Sihvonen finn püspök; du. 6. (vespera) Blázy Árpádné; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. Blázy Árpádné; Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség) du. 6. (úrv.) Barthel-Rúza Zsolt; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Balicza Iván; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv., konfirmáció) Bencéné Szabó Márta; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Mezey Gábor teológushallgató; XIII., Frangepán u. 41. de. fél 9. Kende György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; XIV. Gyarmat u. 14. de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom) de. 10. Bátorvicsky Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. (úrv.) Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Blatniczky János; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Blatniczky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Marschalkó Gyula; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. 9. (konfirmáció) Kósa László; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. ifj. Zászkaliczky Pál; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. ifj. Zászkaliczky Pál; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Hulej Enikő; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. Hulej Enikő; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. (családi) Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyas; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás de. 11. Novotny Dániel.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

In memoriam Gyalog István

1856–1928

A tehetséges „parasztszármazék” a 18. században újjátelepült Sárszentlőrincen, a Tolna megyei evangélikusok fellegrárában látta meg a napvilágot másfél évszázada. A helybeli középiskola diákja volt, majd a Bonyhádra áthelyezett algimnáziumban folytatta tanulmányait. Sopronban érettségizett, Budapesten szerzett matematika–fizika szakos tanári oklevelet.

Két évig Békéscsabán tanított. 1883-tól a bonyhádi gimnázium tanáraként, illetve kilencszer újraválasztott igazgatóként működött (1889–1918).

Gyalog István rátermett vezető volt. Az algimnázium épületét új tantermekkel, szertárral, két tanárakással bővítette, 1893-ban felavatta Tolna megye első tornacsarnokát. Az iskola centenáriumi ünnepségén (1906) bejelentette a kitaró munkával elért sikert: az intézmény főgimnáziummá fejlesztését. Ezt követően felépült a jelenlegi „erős vár”, „Magyar-ság védvára, azilum, / Tudomány és hit temploma, / A Szép, Igaz és Jó ékes ott-

hona” (*Sántha Károly*). Az algimnázium épületét fiúinternátusnak rendezték be, s az új „táptintézetben” (konviktus) kétszáz diákot élelmeztek. A főgimnáziumban 1910-ben tartották az első érettségi vizsgát.

Az oktatás színvonala és a diákok teljes és jó ellátása növelte az iskola hírnevét, vonzerejét. *Illyés Gyula* 1914–16-ban volt az iskola tanulója. A kisdíjakot megkapta Gyalog igazgató 1914. szeptemberi tanévnyitói beszéde: „Mi most háborúskodunk a szerbekkel. Nekünk ehhez semmi közünk. Annak, aki itt a szerb diákok közül bárkit is megsejt, személyesen velem gyűlik meg a baja.”

Illyés itt találkozott először más anyanyelvű, különböző vallásfelekezetekhez tartozó fiatalokkal. A Kossuth-díjas író többször felidézi műveiben a bonyhádi diákeveket: „Az osztály többségének neve idegen hangzású volt, a magyar nevék familiája is összevissza volt szöve idegen nevű rokonsággal... Tetszett nekem ez a tar-

kaság; a múltnak ezt a mozaikszerszerűségét nem összevisszaságnak éreztem, hanem valamiféle demokráciának... Tudom, hogy itt kezdődik a kisebbséghez fűződő viszonyom.” A Gyalog István igazgató vezette főgimnázium emléke így él Illyés Gyulában: „...nagy munka megy itten! / Itt kap az árva palástot, a kiskondás koronát és / kardot a nyurga diák, aki álmaiban hadak élén / küzd, míg népe szabad nem lesz, hős, mint a mesékben...” (*Egy régi városban – Búcsú*)

A köztiszteletnek örvendő igazgató 1918-ban nyugdíjba vonult. A főgimnázium melletti otthonából még egy évtizeden át gyönyörködhetett életművében. Tevékenysége sorsdöntőnek mondható abban az értelemben, hogy humanizmusa, hazaszeretete, egész szellemisége hosszú időre meghatározta a gimnázium működését és a tanári testület nevelési elveit. Élt hetvenkét évet. Hamvai a bonyhádi temetőben pihennek.

■ KOLTA LÁSZLÓ

Megtalálom testvéreimet...

► Ma akkor is legalább nyolc államban élnek magyar protestánsok, ha közülük soha senki nem hagyta volna el városa vagy faluja határát... Ostoba határok sokszorozták meg a magyar protestáns egyházak számát a világban. Az utódállamok területén, illetőleg sokak választott új hazájában, az óhazától netán kontinensnyi távolságban szerveződő magyar egyházi közösségek gyakorolják a közös hitet, a nemzeti azonosságtudat egyetlen központjává váltak. A már csaknem egy évszázados különélés, a földrajzi távolságok, a globalizáció kikezdte a magyar evangélikusok, reformátusok, unitáriusok közösségeit, kapcsolatrendszerét. A 20. század végén azonban váratlan lehetőséghez jutott a magyar protestánsok közössége...

Az informatikai forradalom eszköztára szolgálja a közeledést, és közelebb hozza az egymástól messzire került testvéreket. A Magyarországi Evangélikus Egyház Internet Munkacsoportja által létrehozott, fenntartott és folyamatosan fejlesztett *Protestáns Honlap* egyik legfontosabb célkitűzése a testvér és testvér közötti hidépítés. A <http://protestans.lutheran.hu> címen elérhető honlap a fal leomlasztását, a kapcsolatok újjáépítését is szolgálja. Kérdést is provokál, mely az olvasókhöz, a gyülekezetekhez szól: „Megtalálod-e testvéredet?”

A *Protestáns Honlap* a Kárpát-medence területén működő történelmi protestáns egyházak múltját, jelenét mutatja be. Az egyre bővülő oldalakon a kisebbségi sorba jutott magyar gyülekezetek mellett az együtt élő német és szlovák ajkú közösségekről is olvashatunk.

Egyházunk Internet Munkacsoportja az Informatikai- és Hírközlési Minisztérium pályázatán elnyert eszközök segítségével létrehozta a Felvidék protestáns múltjának egy kis szeletét bemutató oldalakat, melyekhez angol, német és szlovák nyelvű összefoglalók készültek. A tartalomfejlesztés egyben kapcsolatfejlesztés is. Révkomárom bemutatása, Jókai Mór életének főbb eseményei, a komáromi Jókai-legendák nem jelenhetnek volna meg *Oláh Imrénének*, a Révkomáromi Református Egyházközség nőegylete elnökének a segítségével nélkül. Hadd ajánljam Oláh Imréné egyik írását e cikk olvasóinak a figyelmébe! Jókai Mór keresztelőjének története csak a *Protestáns Honlapon* olvasható.

A nagyobb protestáns központok leírása mellett a gyülekezetekre, fonto-

sabb állami és egyéb intézményekre mutató linkek segítségével akár egy virtuális túrán is részt vehet a *Protestáns Honlap* böngésző internetező.

Burgenland evangélikus közösségei

kitárulkoznak honlapjaikon az interneten szörföző előtt.

Valószínűleg kevesen hallottak a Bákói Szórványmissziós Egyházközségről, mely Bákó, Karácsonyó, Jászvásár reformátusainak a közössége. A bákói oldalról érdemes ellátogatni a Moldvahon zenei portálra, és különleges élményben lesz része annak is, aki megtekinti *Oláh Gaál Elvira* Bákó megyei fotósorozatát.

A rimaszombati Tompa Mihály Gimnázium, Désichem, Retteg, Szilágyi-kraszna neve sem sok magyarországi ember előtt ismert, de érdemes megtekinteni e szlovákiai magyar középiskolának és a felsorolt erdélyi gyülekezetek-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

nek a honlapját. Muzeális fotók az egykori pozsonyi evangélikus líceum életéről; az evangélikus múzeum bemutatása; a határon túli gyülekezetek elérhetősége – mindez hű tükrre a Kárpát-medencei protestáns gyülekezetek régmúltjának, mindennapjainak.

A kapott visszajelzések is arra utalnak, hogy részben hiánypótló tartalmak

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Táborozás a Gabonamag Alapítvánnyal (www.gabonamag.hu)

Tisztelt Szerkesztőség!

Ahogy már bizonyosan értesültek róla, alapítványunk immár 18. éve folyamatosan táborokat szervez magyar gyermekek számára külföldön. Naponta bibliorákat tartunk, idegen nyelvet tanítunk, és gazdag turisztikai programban részteltetjük a táborozókat. Nyelvyakorlási lehetőséget is biztosítunk vagy úgy, hogy a gyerekek ottani keresztény családoknál laknak, vagy/és úgy is, hogy a helyi gyülekezetek tagjaival együtt közös programokban vesznek részt.

Tavaly a békéscsabai evangélikus gimnázium diákjai táboroztak velünk Dél-Angliában. Közülük egy fiú élménybeszámolót küldött nekünk, amely inkább biznyságtétel. Az alábbiakban ezt olvashatják mindennemű változtatás nélkül. Ösztönzően hathat egy fiatal biznyságtétele más fiatalokra, hogy – hírt kapva a munkánkról – részt vegyenek táborainkban, és ezáltal krisztusi hitre jussanak. A tábor után egy kislány azt írta nekem, hogy most értette meg igazán, mi a keresztény hit lényege, és örül, hogy eljött ebbe a táborba. Ő is átadta a szívét az Úrnak.

Isten áldását kívánva testvéri szeretettel:

SZILÁGYI ZOLTÁN és ÉVA (Gabonamag Alapítvány)

Ez a tábor sokkal több volt, mint egy átlagos, külföldre utazós tábor. Összehozott minket, táborozókat különböző városokból, például Esztergom, Vác, Budapest, Békéscsaba, Veresegyháza stb., és – remélhetőleg – örökéltartó barátságok kötődtek. De ez természetesen más táborokban is így van. Viszont ez a klassz tábor Isten színe előtt került megrendezésre. Ő segített megindítani minket a Krisztusba vetett hitben, segített olyan emberekkel kapcsolatba teremtenünk, akikkel azóta is megoszthatjuk emberi és hitbeli gondolatainkat.

Meg kell hagyni, a négy napos utazás (oda-vissza) autóbusszal, komppal nagyon fárasztó volt, azonban gyönyörűség. A tábor alatt számos foglalkozáson vehettünk részt, kinek mihez volt kedve: barlangászás, tutajépítés, kajakozás stb. A szabályok igen komolyan meg voltak szabva. Például a fiúk és a lányok nem mehettek be egymás szobájába. (...) Mindenkinek kötelező volt részt venni a bibliai foglalkozásokon, amelyeken egy nagyon lelkiismeretes amerikai misszionárius, Gary Barrow és egy kitűnő magyar tolmács, Havassy Dani adták át nekünk a Bibliában rejlő örök kincseket. Isten általuk akart minket készíteni arra, hogy higgyünk, és lépjünk az útjára. Velem ez történt, és úgy gondolom, a többiek közül is páran átadták életüket az Úrnak, és örülök, hogy ezt az együtt töltött hét alatt tehetjük meg, csendben, nyugalomban.

PASSALLAQUA DÁVID (Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény)

HÍREK, ESEMÉNYEK

Isten istensége és a krisztusi megváltás ereje (Luther írása az akarat szabadságáról) címmel tart előadást dr. Reuss András a Magyarországi Luther Szövetség budapesti tagozatának tavaszi előadásai sorában május 22-én, hétfőn 18 órától 19.30-ig a Budapest-Deák Téri Evangélikus Gimnázium könyvtárában (V., Sütő u. 1.). Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Az EKE Evangéliumi Alapítvány ezúton szeretne köszönetet mondani azoknak a kedves támogatóknak, akik 2004. évi adójuk 1%-ával működését segítették. Az így kapott 88 780 forintot a nyári hetek rendezési költségeire fordítjuk.

HIBAIGAZÍTÁS

A lapunk május 7-i számának 4. oldalán megjelent, *Ifjú- és öregdeákteriek* című cikkben hibát követtünk el. A volt növendékek találkozáját – a megjelent ellenében – nem közel tíz, hanem már közel húsz esztendeje rendezik meg. Továbbá az egyik tanárnő nevét is helytelenül tettük közzé; a név helyesen: dr. Erdélyi Istvánné Habersack Gerda. Minden érintettől és olvasóinktól elnézést kérünk.

A Magyar Keresztény Internet Egyesület rendezti meg a 4. magyar keresztény internet-konferenciát május 27-én, délelőtt 10 órai kezdettel a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai Karán (Budapest VIII., Práter utca 50/a.). További információ és jelentkezési lap az egyesület honlapján, a <http://www.ke-reszteny.hu/mkie/konf> cím alatt található.

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Lúdláb torta

Hozzávalók a tésztahoz: 4 tojás, 18 dkg kristálycukor, 16 dkg liszt, ½ csomag sütőpor, 8 evőkanál langyos víz.

A töltelékhez: 4 dkg kakaó, ½ l tej, 6 evőkanál liszt, 20 dkg porcukor, 25 dkg Rama margarin.

A csokimázhoz: 5 dkg zsír vagy margarin, 10 dkg écsokoládé.

A tészta elkészítése: 4 tojás sárgáját kikeverjük a cukorral és a vízzel. A lisztet kanalanként keverjük a masszához. A tojásfehérjét felverjük és óvatosan belekeverjük a tészta. Forró sütőbe tesszük, aranyárára sütjük.

A töltelék elkészítéséhez 2 dl tejből csomómentesen elkeverjük a 6 evőkanál lisztet. 3 dl tejet felforralunk, és csomómentesen elkeverjük benne az imént el-

készített habarcsot. Hagyjuk kihűlni, majd belekeverjük a margarint, a porcukrot és a kakaót. A piskótára kenjük a krémet.

A krém tetejére csokimázot készítünk: felmelegítjük a zsírt vagy margarint, és felforraljuk benne a csokoládét. Langyosra hűtjük, és ráfolyatjuk a krém tetejére.

FOTÓ: BOTTA DÉNES

Protestáns képviselő az olasz parlamentben

Az elmúlt hónapban Itáliában négy protestáns személyt választottak be az olasz szenátusba. Közöttük van az első protestáns politikusnő, Mercedes Lourdes is. A színes bőrű politikus Santo Domingóból vándorolt be Olaszországba, jelenleg Toscanában él. Politikailag mindegyik a gyengék, a hátrányos helyzetűek emberi jogaiért kíván szót emelni, illetve azért, hogy több nő legyen jelen az olasz politikában. A képviselő az olasz valdens egyház tagja.

► www.reformatus.hu

HIRDETÉS

A Lepramisszió programjai

A magyarországi Lepramisszió a Budapest XV. ker., Alagi tér 13. szám alatti központjában május 15-én, hétfőn 10 órai kezdettel tartja tavaszi csendesnapját, amelyen Horváth Anikó református lelkész testvérünk vetített képes előadásban fog beszámolni bangladesi szolgálatáról.

***

A Lepramisszió javára jótékonyági est lesz Debrecenben, a református Nagytemplomban május 21-én, vasárnap 16 órakor. Közreműködik a Debreceni Református Kollégiumi Kántus Berkesi Sándor Liszt-díjas karnagy vezényletével, valamint Csikos Sándor Jászai-díjas színművész és Csorba Gergő orgonista. Bangladesi leprások között végzett szolgálatáról képes beszámolót tart Horváth Anikó református lelkész, a Lepramisszió küldötte. A belépés ingyenes. Adományokat a helyszínen kettő perselybe kér a Lepramisszió.

HIRDETÉS

A Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (5600 Békéscsaba, Szeberényi tér 2., tel.: 66/527-551; fax: 66/527-550; e-mail: beg@begat.hu) pályázatot hirdet a következő álláshe-lyek betöltésére:

- angol – bármilyen szakos tanári állás főiskolai vagy egyetemi végzettséggel
- magyar – bármilyen szakos tanári állás főiskolai vagy egyetemi végzettséggel

A pályázat elbírálásánál előny: keresztény gondolkodás, lehetőség szerint az evangélikus vagy bármely történelmi egyházhoz való tartozás.

A pályázathoz mellékelni kell szakmai önéletrajzot, lelkészi ajánlást, a diploma és az erkölcsi bizonyítvány másolatát.

A pályázat beadásának határideje: 2006. május 31.

A pályázat elbírálásának határideje: 2006. június 30.

Az állás betöltésének kezdete: 2006. szeptember 1.

Bérezés a Kjt. szerint. Jelentkezni lehet Kolarovszki Zoltán igazgatónál a fenti címen.

HIRDETÉS

Szeretettel ajánljuk minden érdeklődő figyelmébe az EKE közösség nyári táborait, heteit. Az alábbi alkalmakra még lehetőség van jelentkezni.

- Gyermekek (általános iskolás korosztály): július 3–7., Újhuta; augusztus 13–19., Rábászentandrás
- Ifjúsági hét (12 éves kortól): július 30. – augusztus 5., Piliscsaba
- Családos hetek: július 24–29., Piliscsaba; augusztus 7–12., Albertirsa
- Felnőtt hitmélyítő hét: augusztus 21–26., Piliscsaba

Bővebb információt kérni és jelentkezni az alábbi elérhetőségeken lehet: EKE Evangéliumi Alapítvány – levélcím: 1068 Budapest, Szondi u. 95.; tel./fax: 1/332-7063; e-mail: kecal@freemail.hu; honlap: eke.lutheran.hu.

HIRDETÉS

Az Alberti Evangélikus Általános Iskola testnevelő tanári állást hirdet. Az állásra írásban lehet jelentkezni az iskola címén (2730 Alberti, Pesti út 110.). Kérjük, mellékelje önéletrajzát, a végzettséget igazoló oklevél másolatát és – röviden összefoglalva – szakmai elképzeléseit.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Meghívó

Az egyházmegyéék szeretettel értesítik olvasóinkat az újonnan megválasztott egyházmegyei tisztségviselők beiktatásáról. Az alkalmakra mindenkit hívnak és várnak.

Somogy-Zalai Egyházmegye,
Nagykanizsa, május 13., 11 óra

- Szemerei János esperes
- Dr. Hári Tibor felügyelő

Igét hirdet Smidélus Zoltán püspök-helyettes.

Tolna-Baranyai Egyházmegye

Paks, május 13., 15 óra

- Szabó Vilmos Béla esperes
- Andorka Árpád esperes

Igét hirdet Gáncs Péter püspök.

Nógrádi Egyházmegye

Ványarc, május 14., 15 óra

- Szabó András esperes
- Pozsonyi Anna felügyelő

Igét hirdet dr. Fabiny Tamás püspök.

Pesti Egyházmegye

Rákoskeresztúr (Budapest XVII.,
Pesti út 111.), május 21., 16 óra

- Győri Gábor esperes
- Dr. Léránt István felügyelő

Igét hirdet Gáncs Péter püspök.

Egyházunk Női Missziói Szolgálat asszonyhétvégét rendez Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban május 26. és 28. között Az Úr közel címmel. (Az alkalom 26-án vacsorával kezdődik, és 28-án ebéddel fejeződik be.) A jelentkezéseket május 16-ig kérjük eljuttatni a Női Missziói Szolgálat címére: 1085 Budapest, Üllői út 24. Érdeklődni a következő mobilszámon lehet: 20/824-2791.

Szeretettel kérjük evangélikus testvéreinket, hogy támogassák adójuk 1%-ának felajánlásával a Bethesda Kórház Alapítványt!

2006-ban az intenzív osztály betegfigyelő monitorainak cseréjéhez kérjük segítségüket, felajánlásukat.

Köszönjük!

Adószámunk: 18042539-1-42.

Május 14-én 17 órakor az Asztali beszélgetések című sorozatban Zászkaliczky Zsuzsanna művészettörténész Engedjétek műzeumba a gyermekeket címmel tart előadást és beszélgetést. Mindenkit sok szeretettel vár a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezete.

Az Evangélikus Külmissziói Egyesület által szervezett *Kelenföldi esték* legközelebbi alkalmát május 15-én 17.30-tól tartjuk a kelenföldi evangélikus gyülekezet tanácstermében (Budapest XI., Bocskai út 10.). Az estén Terry Lingenhoe, az Evangélikus Aliansz titkára *Hogyan használj minket az Úr a világban?* címmel tart beszámolót az OM missziói társaság szolgálatáról. Áhítattal szolgál dr. Szkaliczky Tibor.

A héten a következő gyülekezete-kért imádkozunk: Hódmezővásárhely (vasárnap); Váralja–Nagymányok (hétfő); Hatvan (kedd); Mende (szerda); Vác (csütörtök); Kétfoldony (péntek); Kőszeg (szombat).

A Lutheránus Megújulás által szervezett imazogalom

APRÓHIRDETÉS

1945 előtti könyveket, könyvtárat vásárolnánk. Tel.: 1/340-8016.

Nyelvi táborok Angliában, Svájcban. Tel.: 1/276-9675, www.gabonamag.hu.

Egyházi textilek műhelye, Győr. Lutherkabátok, barettek, stólák, oltárterítők stb. készítése. Telefon: 20/947-6248, internet: www.raabmarkitextil.atv.hu.

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszje a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Múvek Toronyóragyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

AQUAPOL®

SALÉTROMOS,
nedves házak szigetelése
bontás nélkül,
20 év szavatossággal!

Felmérés az ország egész területén,
ISO 9001/2000 minősítéssel.

Tel.: 46/382-090, 70/333-1974
E-mail: info@aquapol.hu
Web: www.aquapol.hu

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Az Úrral dicsekszik lelkem. Hallják ezt az alázatosok, és örülnek. Zsolt 34,3 (Gal 6,14; Mt 11,25–30; Kol 3,12–17; Zsolt 98) Az egyházi esztendő mostani szakaszának neve: a hűvétől öröme. Néhány vasárnap konkrét felszólítást tartalmaz, így a mai is: Cantate – énekeljétek! Tartsunk önvizsgálatot: hogyan is állunk mi az énekléssel? Szomorú látvány a csukott énekeskönyv és a csukott ajak! Az egyház éneke az új ének. Ez nem az emberről, hanem Isten tetteiről szól. Könyörögjünk ma Dáviddal együtt: „Uram, nyisd meg az én ajkaimat, hogy hirdesse szájam a te dicséreted.” (Zsolt 51,17; Károli-fordítás)

Hétfő

Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját. Jel 2,10c (Ám 7,2–3; Jak 1,17–25/26–27; Jón 1,1–16) A bűneset óta az embert a hűtlenség jellemzi. Minden fej beteg, és minden szív erőtlén (Ézs 1). Ez azt jelenti, hogy csak elkezdés van, „szalmaláng-lelkesség”, de folytatás legtöbbször sajnos nincs. Isten lényege viszont a hűség. Megbízható, az ő szavára lehet építeni. Házasságok mennek tönkre az emberi hűtlenség miatt. A hitre jutás utáni visszaesések oka is a hűtlenség. De ott a hatalmas ígéret, hogy Isten Lelke által az isteni természet részesei, vagyis hűségesek lehetünk.

Kedd

Az Isten útja tökéletes. Zsolt 18,31 (Jel 15,3; Lk 19,36–40; Jón 2,1–11) Isten tudja, mire van szükséged: jó és rossz napok, édes és keserű váltakoznak. Ahogy a jó szakács tudja a helyes adagolást, ismeri az arányokat: mennyi zöldség, fűszer kell az ételbe, Isten is tudja, mikor mire van szükségünk, hogy hitünket erősítse. Nem mindig süt a nap. Jönnek felhők, viharok. De ő ezzel is formál. Jó így nézni sorsunkat és életünket. Jó, hogy Isten kezében vagyunk!

Szerda

Hatalmasokat döntött le trónjukról, és megaláztatottakat emelt fel. Lk 1,52 (Ézs 25,4; Róm 15,14–21; Jón 3,1–10) Az ősbűn a kevélység. Az Őszövetség főleg azt tárja fel, hogyan harcol az öntelt, gőgös ember Isten ellen. De Isten is harcol, ezért mondja az ige: Isten a kevélyeknek ellenáll, de az alázatosoknak kegyelmet ad. Az ősbűn lényegéről így tanít a Biblia: az ember kevesli, hogy ő teremtmény, olyan akar lenni, mint Isten (Bábel tornya). A felmagasztalás törvénye viszont az, hogy Isten az alázatosoknak ad kegyelmet.

Csütörtök

Az Úr keze velük volt, úgyhogy sokan hittek, és tértek meg az Úrhoz. ApCsel 11,21 (Jer 24,7b; 1Kor 14,6–9,15–19; Jón 4,1–11) A megtérés: Isten titka. De sokat tehetünk érte mi is. Például a családban: Istenre mutató vagy Istent eltakaró élet; szülők, nagyszülők, felnőttek példamutatása a gyermek előtt. A Biblia optimista: Ézs 55 szerint az ige soha nem tér vissza üresen. Miért kell imádkoznunk? Hogy az ige tisztán hangozzon. Legyenek hitre jutások, megtérések. A sok bírálattal helyett több imádság kell!

Péntek

Bűnöm bűntetése utolért engem, áttekinteni sem tudom őket. Uram, siess segítségemre! Zsolt 40,13,14 (Mt 6,12; Lk 22,39–46; Gal 1,1–9) Keserves, de mégis kívánatos, hogy utolérjenek bűneim. Ma sokak szerint nincs Isten, nincs bűn, nem lesz ítélet. Ez a vers sürgető figyelmeztetés. A bűn mindenkit utolér. Sem az idő, sem az emberi felejtés nem tudja eltörölni a bűnt. De a legsúlyosabb nyomorúság az, amikor a saját szívünk kezd vádolni. Ilyenkor csak egy menekülési lehetőségünk van: a golgotai kereszt, ahol Jézus szenvedésével kiengesztelte Isten bűn miatti haragját.

Szombat

Ha pedig mint Atyákatok hívjátok őt segítségül, aki személyválogatás nélkül itél meg mindenkit cselekedete szerint, félelemmel töltöttek el jóvátevésüket idejé. 1Pt 1,17 (5Móz 10,18–19; Jn 6,60–62/63–69; Gal 1,10–24) Mit jelent ez: „jóvátevésük ideje”? Tudatában vagyunk-e annak, hogy a kereszténység „úton levő” nép? Megszülettünk, és azóta hazafelé tartunk. Ezért nem mindegy, hogy az itt töltött időt miként használjuk fel. Számolunk-e Istennel, tisztában vagyunk-e a számonkéréssel, amelyet egyikünk sem kerülhet el? Ezért az istenfélelem ne az Istentől való elfutást, menekülést jelentse, hanem az ő segítségül hívását, az ő szeretetébe való belekapaszkodást.

■ GÁNCs ALADÁR

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 7-től május 14-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>7.45 / Duna Tv Pocahontas (amerikai mesefilm, 2000) (46')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.05 / Kossuth rádió Névjegy. Győrfi Károly vegyszermérnök (50')</p> <p>15.04 / Kossuth rádió Kard és kereszt (31')</p> <p>14.45 / mtv Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (26')</p> <p>16.30 / Duna II. Autonómia Gyökerek és szármayak (magyar dokumentumfilm)(36')</p> <p>20.30 / Duna II. Autonómia A Kilimandzsáró hava (amerikai játékfilm, 1952) (109')</p> <p>20.48 / Kossuth rádió Shakespeare: Téli regé</p>	<p>11.45 / PAX A vizsolyi Biblia (20')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórása interjúkkal, missziói percekkel és lelki utávalvala jelelkezik.</p> <p>15.25 / PAX Fejezetek a magyar kereszténység történetéből 1. rész: Zarándokút (26')</p> <p>15.50 / PAX 1000 kilométer egyháztörténeti utakon kerékpárral 1. rész: A protestantizmus terjedése Magyarországon (ZMC – 27')</p> <p>20.00 / Viasat History Mozart nyomában (dokumentumműsor) (60')</p>	<p>8.30 / Duna Tv Isten kezében Portré dr. Fabiny Tamásról (ism.) (26')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A katolikus egyház félórása</p> <p>15.25 / PAX Fejezetek a magyar kereszténység történetéből, 2. rész: Pálosok (25')</p> <p>15.50 / PAX 1000 kilométer egyháztörténeti utakon kerékpárral 2. rész: Növekedés és ellenreformáció (ZMC – 27')</p> <p>20.00 / Duna Tv Liliomfi (magyar játékfilm, 1954) (107')</p> <p>23.00 / Duna II. Autonómia Jó móka – Sebestyén Mártával Salt Lake Cityben (55')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Te benned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>15.25 / PAX Fejezetek a magyar kereszténység történetéből 3. rész: Reformáció (25')</p> <p>15.40 / Bartók rádió Hitélet és történelem Magyar református gyülekezet Sydneyben (20')</p> <p>15.50 / PAX 1000 kilométer egyháztörténeti utakon kerékpárral 3. rész: Az evangélikus egyház zene ösvényein (ZMC – 27')</p> <p>16.20 / mtv Református ifjúsági műsor (10')</p> <p>21.00 / Filmmúzeum Árvácska. (színes magyar játékfilm, 1976) (93')</p>

CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>5.25 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában Bence Imre evangélikus lelkész hallhatjuk.</p> <p>8.30 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>14.30 / Duna Tv A Szépművészeti Múzeum régi képtára (magyar ismeretterjesztő film, 2003) (33')</p> <p>15.50 / PAX 1000 kilométer egyháztörténeti utakon kerékpárral 4. rész: Evangélium a rónaságban (ZMC – 27')</p> <p>20.00 / Viasat History II. János élete és kora 1. rész (60')</p> <p>21.00 / Duna II. Autonómia Határtalanul (II. sorozat) (31')</p>	<p>14.00 / Duna Tv Navigátor A világörökség kincsei Göreme, a korai keresztények sziklavárosa (német ismeretterjesztő sorozat, 2001)</p> <p>Lenyűgöző vulkanikus táj a törökországi fennsíkon, amelyet évmilliók során alakított ki a szél és a víz okozta erózió. Alig van még egy olyan hely a világon, ahol a bizánci művészet történetét ilyen megszakítatlanul követhetnénk – majdnem ezer év műveiben. (15')</p> <p>15.50 / PAX 1000 kilométer egyháztörténeti utakon kerékpárral 5. rész: Evangélikusok Palócföldön (ZMC – 27')</p>	<p>6.03 / Petőfi rádió A szeretet közösségei Holland karitatív szolgálatot végzők jártak hazánkban. Mit tapasztaltak itt? (27')</p> <p>10.55 / m2 Családi délelőtt Beszélgetések velünk mindenről, ami csak számít egy családban! (60')</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében Aranysziget (26')</p> <p>13.05 / Duna Tv Ziegfeld Follies (amerikai játékfilm, 1946) (106')</p> <p>15.55 / Duna Tv A világörökség kincsei Rodosz, lovagvár és ispotály (német ismeretterjesztő sorozat) (15')</p>	<p>9.05 / m2 Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (ism.) 26'</p> <p>10.00 / Duna Tv Református istentisztelet közvetítése Szászrégenből (60')</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Istentisztelet közvetítése Pusztaföldvárról, az evangélikus templomból. Igét hirdet: Lászlóné Házi Magdolna lelkész (56')</p> <p>15.01 / Bartók rádió Beszélgetések az egyházenéről Búcsújárás és zárandoklat 1. rész</p> <p>15.30 / mtv Örömhír. A református egyház műsora (26')</p> <p>20.30 / Duna II. Autonómia Egy hét Pesten és Budán (magyar film) (90')</p>

Magyar Rádió

Evangélikus istentisztelet közvetítése a Magyar Rádióban
A Magyar Rádió a Kossuth adó hullámhosszán május 21-én 10 órai kezdettel Pusztaföldvárról közvetíti az istentiszteletet. Igét hirdet Lászlóné Házi Magdolna, a gyülekezet lelkésze.

Következő számunkból:

Bemutakoznak az északi kerület felügyelőjelöltjei

Evangélikus Élet
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Győri Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobszoni Sándor (sander.dobszoni@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2145 Ft, fél évre 4290 Ft, egy évre 8580 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (16 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) irásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdeteket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.